

Tijdschrift voor en door (oud-)marechaussees

Marechaussee Contact

1

2023

Marechaussee Contact 24e jaargang | nummer 1 Februari 2023

Marechaussee Contact is een uitgave van Stichting Marechaussee Contact en verschijnt tweemaandelijks.

Aan de inhoud wordt veel zorg besteed, echter noch de stichting noch de redactie aanvaardt enige aansprakelijkheid voor eventuele fouten en/of onvolkomenheden. Door derden aangeleverde inhoud geeft niet noodzakelijk de mening van de stichting of de redactie weer. De redactie behoudt zich het recht voor door derden ingezonden kopij aan te passen, in te korten, of niet te plaatsen.

Voor het overnemen van artikelen, gedeelten daarvan en/of foto's is toestemming van de redactie vereist. Na verkregen toestemming dienen de bron, de artikelkop en de naam van de auteur te worden vermeld.

Redactie

Martin Aalbers
Willem Geense
Henk Rijke
Stijn van Susante
Michiel Tattersall
Henk Westland (coördinatie & eindredactie)

Aan dit nummer werkten mee

Bert van Horen
Evert Kruidhof
Kees Poelma

Contact met de redactie

Postbus 125, 7590 AC Denekamp
t.a.v. Redactie Marechaussee Contact
redactie@marechausseecontact.nl

Wijzigen van adresgegevens / opzeggen

begunstigersadministratie@
marechausseecontact.nl
(zie verder pagina SMC-informatie
bij administratie en werving)

Vormgeving

Pleun van der Linde,
Content Innovators BV, Den Haag

Druk

Wilco BV, Amersfoort

Aanleveren kopij voor een volgende uitgave

Voor het aanleveren van kopij graag eerst contact opnemen met de redactie.

3	Observaties
4	Agenda Activiteiten voor en door (oud-)marechaussees
5	Nestelpennen Militaire politiezorg in Vlissingen CKMar nieuwe directeur Frontex
6	Op missie Een missie gestart en succesvol beëindigd
9	Uit 'De Marechaussee grijpt in' Pantserwagens
10	1940-1945 Het aanzien van de politie geschaad
13	Uitgelicht Een wereld te winnen - Het Leerhuis LTC KMar
16	Marechausseemuseum De dienstplichtig marechaussee in het Marechausseemuseum - Wel uit het oog, niet uit het hart
18	Dienstplichtigen Tweeluik Bennink & Bennink
21	SMC In Memoriam Mieke Bloemheuvel-Tas
21	Voor u gelezen 'Door de jaren heen - Over een veelzijdig leven'
22	Onderscheidingen Ereteken voor Verdienste voor Monique Hekman-Landwier Koninklijke onderscheiding voor Gerard Kuijper
23	Ontmoeten Beroepslichting 71-6 weer bijeen, 51 jaar later
24	Ontmoeten Algemene SMC-reünie, maar hoe kom ik daar?
26	Personalia
27	SMC-informatie

Foto omslag:
Vlissingen, 12 januari 2023, militaire politiezorg op
'Tijdelijk Militair Object' haven Vlissingen
Foto: Mediacentrum Defensie | Evert-Jan Daniels

De discussie in een aantal landen over het wel of niet leveren van tanks aan Oekraïne om weerstand te kunnen blijven bieden aan de Russische agressor, heeft ook binnenlandse maatschappelijke effecten. In een soort van spoedcursus raakt het publiek bekend met hoe een krijgsmacht er eigenlijk uitziet. Een steeds grotere groep mensen heeft niet of nauwelijks met de krijgsmacht te maken gehad, vooral door de opschorting van de opkomstplicht. Sinds 22 augustus 1996 werden er al geen dienstplichtigen meer opgeroepen en sinds 1 mei 1997 is de opkomstplicht formeel opgeschort.

Het idee van grote groepen bewapende soldaten maakt plaats voor het besef dat het gaat om bemensde (wapen)systemen. De denkfout die daarbij op de loer ligt, is dat men zou kunnen denken dat als je maar voldoende van die wapensystemen hebt, je vanzelf een krijgsmacht op orde hebt. U en ik weten dat niets minder waar is. Een krijgsmacht is onderdeel van de maatschappij en staat voor diens waarden en normen. Beschermen wat ons dierbaar is, is het credo van de Nederlandse Defensie. En met 'ons' kunnen niet alleen de medewerkers van Defensie bedoeld worden, of alleen de dan zittende regering. In een goed functionerende democratie wordt met 'wat ons dierbaar is' de heersende opvattingen binnen de maatschappij bedoeld.

Ondanks de meest geavanceerde wapensystemen blijven het de mensen in de krijgsmacht die het verschil maken. Dan is het ook handig dat zij zich bewust zijn van welke zaken en waarden de maatschappij als dierbaar ervaart. En dat kunnen zelfs zaken zijn die op hun persoonlijke lijstje misschien minder hoog scoren.

In de tijd van de dienstplicht had de krijgsmacht de mogelijkheid om kennis te krijgen van de gedachten en opvattingen van jonge generaties, afkomstig uit alle lagen en achtergronden. Tegelijkertijd kregen diezelfde jongeren, vaak onbewust, zicht op de verschillen in opvattingen en persoonlijke mogelijkheden. Natuurlijk is dit sterk afhankelijk geweest van waar en bij welk onderdeel de dienstplicht werd vervuld. De momenten waarop je gezamenlijk de 'ellende' doorstaat of met z'n allen de klus klaart, waren in ieder geval universeel herkenbaar. Terugkijkend heb ik dit engagement eerst als dienstplichtige en later als beroeps bij 101 Marechausseebataljon bijzonder gewaardeerd.

In een maatschappij met, op het moment van schrijven, twintig politieke vertegenwoordigingen in de Tweede Kamer is het een uitdaging om als krijgsmacht geëngageerd te zijn. Wat de een als meest dierbaar bovenaan heeft staan, komt bij de ander misschien niet eens op het lijstje voor. Misschien is het credo 'bescherm wat ons dierbaar is' daarmee niet zo handig meer.

De KMar heeft de ene periode wat meer dan de andere, altijd een positie gehad die zich min of meer tussen de krijgsmacht en maatschappij bevond. Dat maakte het wat gemakkelijker om geëngageerd te zijn en te blijven. Tegelijkertijd is de KMar bij uitstek een onderdeel van Defensie waarbij in tegenstelling

“Geëngageerd”

tot de grote wapensystemen van de andere krijgsmachtonderdelen, de medewerkers het hart en ruggengraat van de organisatie zijn. Als handhavings- en opsporingsinstantie is de vraag wat te beschermen misschien minder ingewikkeld. Maar vergt nog meer engagement, inlevingsvermogen en dus eigenstandigheid en professionaliteit van de medewerkers. Niet iets doen omdat het je verteld wordt, maar iets doen omdat je vindt dat het gedaan moet worden.

Voor u ligt weer een mooie verzameling artikelen die het engagement en gedrevenheid belichten van mensen op de een of andere wijze verbonden aan de KMar. Zoals bijvoorbeeld politietroeper en marechaussee Koen Heijmans die van meet af aan koos voor het dierbaarste wat hij kon bedenken, zijn joodse vrouw. En Koen deed gedurende de bezetting wat hij vond dat gedaan moest worden ongeacht de gevolgen voor hemzelf.

Dit nummer is dankzij de redactie en schrijvers weer prachtig geworden maar bevat ook een 'In Memoriam' over een van de redactieleden. Altijd vlak voordat de kopij van Marechaussee Contact naar de vormgever ging, stuurde ik mijn conceptobservaties naar de tweede eindredacteur, Mieke Bloemheuvel. Omgeven met lichtvoetige humor kreeg ik het dan retour met het verzoek om op de door haar geredigeerde versie akkoord te geven. Groot was de ontzetting toen het bericht kwam dat zij ernstig ziek was. "Ik vecht door met Girl-Power", schreef ze. Maar dat mocht niet baten. Wij gaan haar ontzettend missen.

André Peperkoorn EMPM
generaal-majoor b.d.
voorzitter Stichting Marechaussee Contact

Donderdag 30 maart 2023

Reünie beroepslichting 66-2

Cees Noortman meldt ons dat beroepslichting 66-2 op 30 maart in Apeldoorn een reünie heeft. Voor meer informatie stuur een e-mail.

Locatie: Koning Willem III-kazerne

Contact: Cees Noortman | cjnoortman@outlook.com

Vrijdag 14 april 2023

Reünie beroepslichting 65-5

Jaap Franken en Herman Juurlink organiseren in Apeldoorn een reünie voor beroepslichting 65-5. Aanmelden per e-mail.

Locatie: Koning Willem III-kazerne

Contact: jpf Franken@ziggo.nl | herenber@zeelandnet.nl

Maandag 17 april 2023

SMC-bezoek Landelijk Tactisch Commando

Op 17 april 2023 organiseert de Reünievereniging Marechaussee Contact een bezoek aan het Landelijk Tactisch Commando (LTC). Het LTC is het operationele hoofdkwartier van de Koninklijke Marechaussee: het verzamelt en analyseert informatie die belangrijk is voor de uitvoering van de marechausseetaken. Op basis van die informatie worden de brigades ingezet. Dit bezoek geeft een uniek kijkje achter de schermen van het operationele proces van de KMar.

De ontvangst van de deelnemers is van 12.30 uur tot 13.00 uur en de middag eindigt omstreeks 18.00 uur. Het bezoek omvat presentaties van KMar-eenheden ondergebracht op Camp New Amsterdam alsmede een rondleiding bij het Operationeel Centrum (OPCENT). Deelname staat open voor SMC'ers met of zonder partner en ook voor niet-SMC'ers.

De kosten bedragen inclusief Indische rijsttafel: voor SMC'ers en partner € 12,50 p.p., niet-SMC'ers betalen € 30,00 p.p. Aanmelden per e-mail of telefonisch.

Locatie: Camp New Amsterdam, Dolderseweg 34, 3712 BR Huis ter Heide

Contact: Gerrit Reloe | 06-30989598 | reuniecommissie@marechausseecontact.nl

Donderdag 11 mei 2023

Reünie beroepslichting 76-1

Loek Ruppert organiseert in Apeldoorn een reünie voor beroepslichting 76-1. Aanmelden per e-mail.

Locatie: Koning Willem III-kazerne

Contact: Loek Ruppert | loek.ruppert@gmail.com

Vrijdag 26 mei 2023

SMC-contactmiddag Badhoevedorp

Deze SMC-contactmiddag wordt georganiseerd voor alle SMC'ers; ook partners en begeleiders zijn welkom.

Aanvang 13.30 uur, einde omstreeks 18.30 uur, kosten € 15,00 p.p. inclusief Indische rijsttafel. Niet-SMC'ers zijn ook van harte welkom, zij betalen € 30,00 p.p.

Aanmelden bij voorkeur per e-mail of anders telefonisch.

Na aanmelding ontvangt u persoonlijk bericht over het programma en overige bijzonderheden van de contactmiddag. Dieetwensen graag bij de aanmelding aangeven.

Locatie: Koningin Maximakazerne

Contact: Gerrit Reloe | 06-30989598 |

reuniecommissie@marechausseecontact.nl

Donderdag 22 juni 2023

SMC-reünie/herdenking Boerma-Plaizier/MP III

Deze reünie/herdenking is bestemd voor allen die gediend hebben bij het Korps Militaire Politie en/of het Wapen der Koninklijke Marechaussee, dan wel bij het Korps Politietroepen in het voormalig Nederlands-Indië (inclusief Nieuw-Guinea), Korea en Engeland. Uiteraard zijn ook de partners welkom.

De kosten zijn voor SMC'ers en partner € 7,50 p.p.

Aanmelden door betaling op NL22 INGB 0007 5300 25

t.n.v. Reünievereniging Marechaussee Contact te Eindhoven o.v.v. Kumpulan.

Het programma met nadere bijzonderheden zal u worden toegezonden.

Locatie: Reünie- en Congrescentrum Kumpulan, Bronbeek

Contact: Gerrit Reloe | 06-30989598 |

reuniecommissie@marechausseecontact.nl

Donderdag 22 juni 2023

SMC-contactdag Bronbeek

Deze SMC-contactdag wordt vanaf 2023 georganiseerd samen met SMC-reünie/herdenking Boerma-Plaizier/MP III.

SMC'ers met of zonder partner en/of begeleider zijn van harte welkom.

Aanvang 10.00 uur en einde omstreeks 16.00 uur. Kosten € 15,00 p.p. inclusief Indische rijsttafel.

Niet-SMC'ers zijn ook van harte welkom, zij betalen € 30,00 p.p. Aanmelden bij voorkeur per e-mail of anders telefonisch. Na aanmelding ontvangt u persoonlijk bericht over het programma en overige bijzonderheden.

Locatie: Reünie- en Congrescentrum Kumpulan, Bronbeek

Contact: Gerrit Reloe | 06-30989598 |

reuniecommissie@marechausseecontact.nl

Donderdag 2 november 2023

Algemene SMC-reünie Bronbeek

De jaarlijkse Algemene Reünie van SMC vindt plaats op Landgoed Bronbeek te Arnhem. Nadere informatie volgt in MC 2023-3.

Kijk voor actuele berichtgeving over het al dan niet doorgaan van genoemde bijeenkomsten en reünies op www.marechausseecontact.nl. Ook in de wekelijkse zondagse e-mailnieuwsbrief houden we u op de hoogte.

Ontvangt u nog geen nieuwsbrief? Meldt u dan aan op de website of scan de QR-code.

In januari rolden honderden Amerikaanse legervoertuigen vanuit een schip de haven van Vlissingen binnen om even verderop te worden gestald voor vertrek naar Oost-Europa. Hierdoor is een deel van de haven een maand lang aangewezen als 'Tijdelijk Militair Object' (TMO). Gedurende die periode heeft de KMar de militaire politiezorg op deze transitlocatie, die tijdelijk omgedoopt is tot militair terrein.

Wijkopperwachmeester Stefan van Brigade Scheldestromen zorgt voor de coördinatie van de militaire politiezorg. "Normaal gesproken houden wij ons vooral bezig met de militaire politiezorg op de terreinen van de Koninklijke Luchtmacht en het Korps Commandotroepen in ons bewakingsgebied, en nu komt deze locatie er tijdelijk bij."

Gastlandsteun

De Amerikaanse voertuigen gaan voor een half jaar naar Oost-Europa, als onderdeel van de versterkte militaire aanwezigheid aan de oostflank van het NAVO-gebied. De eenheid lost hier een andere Amerikaanse brigade af. Voor de doorvoeroperatie wordt het overslagterrein in de haven van Vlissingen ingesteld als TMO. Zodra al het materieel de grens over is, eindigt de Host Nation Support – gastlandsteun – van de Nederlandse krijgsmacht.

In het voortraject heeft het wijkteam van Brigade Scheldestromen allerlei zaken afgestemd met betrokken partijen zoals de Amerikanen, de Koninklijke Landmacht, de Amerikaanse ambassade en

foto: Mediacentrum Defensie | Ernst-Jan Daniels

Militaire politiezorg in Vlissingen

het haventeam van de Nationale Politie. Belangrijkste boodschap: in geval van calamiteiten op het TMO, weten zij bij wie ze moeten zijn. Denk daarbij aan verkeersongevallen, ongeoorloofde drones, verdachte personen op het terrein en ongeoorloofde foto's en video's. "Als er iets gebeurt op het TMO, dan handelen wij daarop", aldus Stefan. "Als er iets gebeurt net buiten het TMO, dan is de politie ervan. Voor al dit soort zaken hebben wij een draaiboek opgesteld."

Verbinding

Om met iedereen in verbinding te blijven, voert het wijkteam of de noodhulp van Brigade Scheldestromen elke dag een sociale patrouille uit op het terrein. "Zo blijven wij zichtbaar en makkelijk benaderbaar", legt de wijkopperwachmeester uit. Stefan is erg enthousiast over zijn rol in de Host Nation Support. "Verbinding is het sleutelwoord. Alles draait om samenwerking. En het werk is heel divers. We handelen incidenten af en geven adviezen aan allerlei betrokkenen. Het is hartstikke leuk. Je bent een soort spin in het web. Het werk is heel afwisselend."

De Amerikanen hebben hun eigen MP mee, maar die zijn niet bevoegd op Nederlands grondgebied. "Dus ook aan hen geven wij door hoe ze ons kunnen bereiken. Aan al die partijen delen wij mee wat onze taken zijn. We informeren hen over onze mogelijkheden en beperkingen. Ook kunnen ze tijdens deze overleggen hun vragen kwijt over de veiligheid en de beveiliging."

Nu alle voorbereidingen zijn getroffen en de operatie in gang is gezet, is het voor de collega's van de brigade een kwestie van zichtbaar blijven en zorgen dat ze in verbinding blijven staan met alle betrokken actoren van de Host Nation Support. In principe is er geen verschil met eerdere edities van de Amerikaanse voertuigverplaatsing via Nederland naar het oosten, maar sinds de oorlog in Oekraïne zijn zaken minder vanzelfsprekend. Stefan: "Ik was vorig jaar in Litouwen toen Oekraïne werd binnengevallen. Sindsdien ben je extra alert rond het thema veiligheid. Zaken zijn minder vanzelfsprekend dan vroeger."

Bron: KMarMagazine 2023-1

CKMar nieuwe directeur Frontex

Luitenant-generaal Hans Leijtens wordt de nieuwe directeur van Frontex. Dit grensagentschap bewaakt de Europese buitengrenzen. Op 1 maart begint hij aan zijn nieuwe functie. Wie hem opvolgt is nog niet bekend.

Zijn huidige functie bekleedt Leijtens sinds 2 september 2019. In die rol is hij tevens Gouverneur der Residentie en daarmee verantwoordelijk voor het militair ceremonieel in de hofstad. Van

mei 2012 tot eind 2015 vervulde hij deze functies ook. Eind 2015 verliet Leijtens Defensie. Hij vervulde een aantal functies als lid van de topmanagementgroep van de Algemene Bestuursdienst van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Zo was hij onder meer directeur-generaal van de Belastingdienst. Bron: www.defensie.nl, nieuwsbericht 20 december 2022 [N.B. Datum nieuwe functie geactualiseerd, red.]

Een missie gestart en succesvol beëindigd

Al een poosje stond hij op mijn wenslijst om te gaan interviewen: kapitein b.d. Aad van Hasenbroek. Waarom? Er zijn namelijk niet veel collega's die als enige vertegenwoordiger van de Koninklijke Marechaussee worden uitgezonden. Aad overkwam dit in 2005 toen hij deel uit maakte van AMM, de *Aceh (Atjeh) Monitoring Mission*. Er waren vele collega's die deze missie in de 'gordel van smaragd' wel zagen zitten, maar Aad kreeg de functie toegewezen. Ik laat verder Aad aan het woord.

| Door: Kees Poelma

"Ik was in 2005 net terug van mijn deelname aan NRF (*NATO Response Force*) in Noorwegen. Deze enorme *out of the area* oefening van de NATO begon 23 mei en duurde tot 17 juni 2005. Er namen maar liefst 5.600 militairen uit tien verschillende landen deel aan deze oefening *Iron Sword* en het was indrukwekkend om zulke grote legereenheden te zien opereren. Na terugkomst in Nederland dacht ik mijn functie van brigadecommandant Havelte weer op te pakken, maar dat liep anders."

"De Europese Unie startte samen met landen van de ASEAN (*Association of South East Asian Nations*) met spoed een missie met als doel om Atjeh (Indonesië) verder te helpen in zijn ontwikkeling. Er werd een officier gezocht die al was opgeleid en ook bereid was om direct te vertrekken. Ter voorbereiding

Aad van Hasenbroek met GAM-woordvoerder Irwandi, later gouverneur van Aceh

van mijn deelneming aan NRF in Noorwegen had ik het complete opleidingspakket voor een uitzending al ondergaan op de School voor Vredesmissies (SVV) en het OCKMar. Dit was dan ook de reden dat ik werd gevraagd voor deze missie. Het was niet mijn eerste buitenlandervaring want van 1993-1996 was ik met mijn gezin geplaatst op Aruba en in 2000 maakte ik deel uit van de MAPE-missie (*Multinational Advisory Police Element*) in Albanië. Na mijn uitzen-

ding naar Atjeh nam ik in 2007 nog deel aan de LOT-missie (*Liaison Observation Team*) in Bosnië en Herzegovina en in 2009 aan UNMIS (*United Nations Mission in Sudan*) in Soedan."

Waarom deze AMM?

Jarenlang had de vrijheidsbeweging GAM (*Gerakan Aceh Merdeka*) op Atjeh gestreden voor zijn onafhankelijkheid van Indonesië. Deze strijd werd uiteindelijk opgegeven na de

vreselijke tsunamiramp op 26 december 2004 waarvan de Atjese bevolking zwaar te leiden had. De Indonesische regering beloofde een grotere autonomie en niet minder belangrijk: Atjeh mocht een gedeelte van zijn eigen oliebronnen exploiteren. Een van de onderdelen van de *Memorandum of Understanding* was het inzamelen van de wapens van GAM en de overplaatsing van het niet-organieke politie- en militaire personeel.

"Ik vertrok 15 september vanaf Schiphol naar Medan (Sumatra) met vier collega's van Koninklijke Landmacht, Koninklijke Luchtmacht en Korps Mariniers. Na aankomst in Medan moesten we met ongeveer honderd man opnieuw veertien dagen een training volgen omdat lang niet iedereen was opgeleid, zeker de mannen uit de ASEAN-landen niet. Vervolgens werden de teams samengesteld en vertrok ik met een Noor, twee Finnen, een Maleisiër, een Belg, een Singaporees, een Hong Kong Chinees en een Filipijn naar Banda, de hoofdstad van Atjeh. Banda is een grote stad met meer dan 200.000 inwoners."

"We namen tijdelijk ons intrek in een door de tsunami beschadigd hotel en zouden van hieruit afzonderlijke woonlocaties gaan zoeken. Dat bleek nog niet zo eenvoudig en om een lang verhaal kort te maken: we zijn de gehele uitzending in hetzelfde hotel gebleven. In het begin deelde ik nog een kamer met Ferry Willems, de marinier, maar later kreeg ik een eigen opgeknapte kamer. Het hotel was op zich prima, iedere dag werden de lakens verschoond en het ontbijt en lunch was goed verzorgd. Warm eten deden we altijd langs een grote markt in Banda waar vele stalletjes uitnodigend stonden opgesteld. Wel altijd even de saté en dergelijk opnieuw in het vuur laten leggen, want de voedselveiligheid wordt er iets anders geïnterpreteerd dan hier in Nederland."

Innemen en vernietigen van wapens

"In eerste instantie was ik aangewezen als *security officer*, maar na het schrijven van een veiligheidsplan was er

natuurlijk nog heel wat meer te doen. Er werden patrouilles gereden, contacten gelegd met de lokale bevolking maar het voornaamste doel was het innemen en vernietigen van een kleine duizend wapens. We moesten deze niet alleen innemen maar ook vernietigen zodat ze niet opnieuw konden worden gebruikt. Dit ging in kleine aantallen van zo'n 150 wapens per maand. Na de inname werd alles goed gefotografeerd en gedocumenteerd. Ook zagen we toe op het vrijlaten van bepaalde gevangenen. De woordvoerder van GAM werd

later zelfs gouverneur van de provincie Atjeh."

7.6 op schaal van Richter

"Tijdens de tsunami van 2004 waren er meer dan 100.000 slachtoffers alleen al in Atjeh, omdat het epicentrum van de zeebeving het dichtst bij deze provincie lag. De meeste slachtoffers zijn toen verdronken. Op een dag zat ik wat te lezen en voelde opeens de grond onder mijn voeten heftig bewegen. Gelijktijdig word je overweldigd door een donderend geraas en weet je dat er iets volkomen mis is. Iedereen die kon, vlucht- ►

Sabang, GAM-leden brengen een partij wapens naar de afgesproken inleverplaats

De ingeleverde wapens worden na goedkeuring vernietigd

Lokale MP-post

Sinterklaas ook in Banda Aceh

Banda Aceh, hotel Seulawah

natuur waaronder de vele apen die er vrijelijk rondlopen."

Sinterklaas ook in Banda

"Tijdens mijn missie ben ik eenmaal naar huis teruggeweest en dan is het fijn om te ervaren dat thuis gelukkig alles goed gaat. Terug in het missiegebied kwam Sinterklaasavond dichtbij en hadden we besloten dat al het personeel van het hotel hun schoen mocht zetten. Vervolgens hebben we al onze lekkernijen verzameld, verdeeld over dertien paar schoenen en sindsdien geloven sommige Atjeeërs in de goedheiligman. Ook hebben we nog eens boerenkool met worst voor ze gemaakt. De HEMA-worsten waren wel niet halal, maar wat niet weet, wat niet deert en ze lieten het zich goed smaken. De Atjeeërs zijn zeer vriendelijke mensen, soms op het onderdanige af en dat voelde wel eens een beetje ongemakkelijk, maar 's lands wijs, 's lands eer."

Missiedoelstellingen gehaald

"Het was natuurlijk ook bevredigend dat alle doelstellingen die in de *Memoirendum of Understanding* stonden uiteindelijk ook zijn gehaald. Al met al kijk ik met veel plezier terug op deze voor mij drieënhalve maand durende missie."

► te de straat op. Er brak grote paniek uit en mensen renden of reden zo snel ze konden naar hoger gelegen gebieden. Ditmaal was het geen tsunami, maar wel een aardbeving van 7.6 op de schaal van Richter. Natuurlijk was er opnieuw veel schade en ook ons hotel ontkwam niet aan de natuurkrachten van moeder aarde. In januari 2005, acht maanden voor onze komst, was Atjeh ook al getroffen door een aardbeving met een kracht van maar liefst 8.6 op de schaal van Richter. Deze keer liep het, naast de grote schades natuurlijk, toch nog redelijk goed af. Al met al

een ervaring die ik nooit meer hoop mee te maken." "Gedurende de missie heb ik behoorlijk veel van Banda en Atjeh kunnen zien. We hadden dan ook vaak tijd over en konden andere collega's in de provincie bezoeken. Zij kwamen natuurlijk ook bij ons. Onderweg konden we ruim genieten van de verkeerschaos die hoofdzakelijk werd veroorzaakt door de duizenden brommers die er rondreden. Vaak hebben we ons verbaasd en gelachen als we zagen wat er allemaal op deze brommertjes werd vervoerd. Verder heb ik natuurlijk genoten van de prachtige

Heeft u ook aan een bijzondere missie deelgenomen?

Wilt u uw ervaringen delen met de lezers van Marechaussee Contact? Stuur dan een e-mail naar redactie@marechausseecontact.nl. Wij brengen u in contact met Kees Poelma en een afspraak is zo gemaakt. Kees, veteraan en auteur van enkele boeken, gaat graag met u in gesprek en legt uw bijzondere verhaal vast.

Pantserwagens

Smokkelarij ging grote vormen aannemen een jaar of acht voor de tweede wereldoorlog. Toen werd plotseling de auto ingeschakeld. Niet alle grenswegen waren met tolbomen afgesloten, vooral niet de kleinere. En over deze raasden de auto's met smokkelwaar de grens over. Zeker, er werd op geschooten en soms raak ook, maar de meesten kwamen toch veilig aan de overkant. En omdat tegelijkertijd de smokkelarij in het terrein vermeerderde, werd de hulp van de marechaussee verzocht en verkregen.

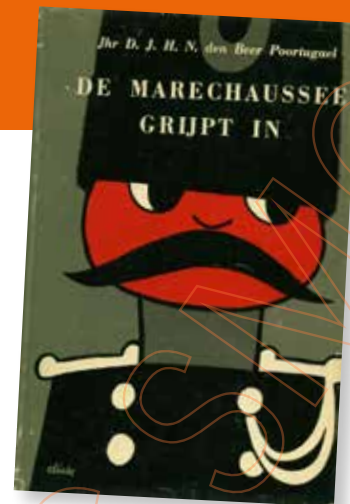
Grensbrigades werden versterkt en zelfs werden later grenswacht-soldaten in dienst genomen, die bij de marechaussee werden ingedeeld. Van allerlei maatregelen werden genomen, maar de smokkelarij met auto's bleef welig tieren. Het scheen een lucratief bedrijf te zijn. Toch werden hier en daar wel auto's in beslag genomen, ook in het buitenland, want de Belgen maakten er ook jacht op. En toen kwam de A.N.W.B. in moeilijkheden, omdat deze bond de triptieken had afgegeven en nu aansprakelijk werd gesteld voor de waarde van de wagens waarvan de triptiek niet gezuiverd kon worden [triptiek: een driedelig grensdocument voor de invoer van een motorvoertuig, red.].

Dat bracht mij op een idee en ik stelde de A.N.W.B. voor om in deze samen te werken, hetgeen dankbaar werd aanvaard. Voortaan werd er geen triptiek meer afgegeven voor een auto aleer mijn advies binnen kwam. Dat kostte wel een paar man en een apart bureau, maar het bracht zijn rente op. Een kaartstelsel werd aangelegd voor alle aanvragen, die alvorens hun fiat te krijgen, behoorlijk werden onderzocht. Dit stelsel bracht een grote verandering ten goede en na enige tijd was het uit met de smokkelarij in luxe auto's.

Ook de douane had niet stilgezeten en bouwde op kleine wegen tolbomen en wegen, waar geen douanepost was. En zij, die alleen maar werden bewaakt, werden van staketsels voorzien, waarover wel een boerenkar, maar geen auto kon rijden.

Wagens met ijzeren platen

Doch ook de smokkelaars zaten niet stil en pantserden hun wagens met ijzeren platen, waarmee ze de tolbomen ramden en versplinterden. Daar weten we wel wat op, zei de marechaussee en spande een staaldraad over de weg. Een stopteken werd gegeven met een rode lantaarn en wie daaraan niet voldeed, reed via de schuin gespannen

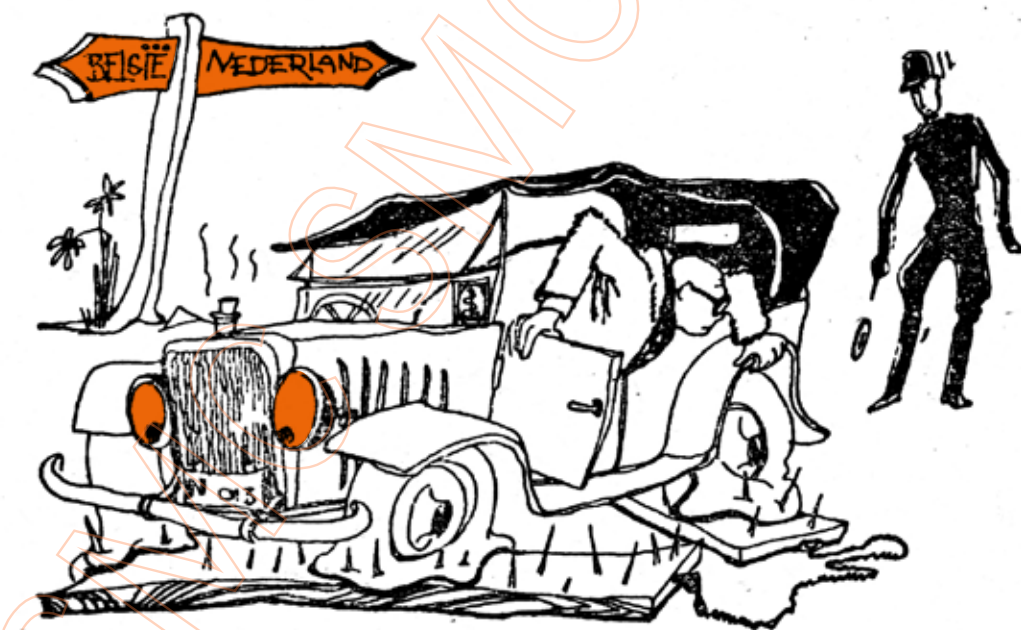
staaldraad tegen een boom. Zo kwam menige gepantserde wagen tot stilstand.

Het antwoord van de smokkelaars liet niet lang op zich wachten en de staaldraad werd keurig doorgesneden door een mes, dat voor op de wagen boogvormig was aangebracht. Dan maar een spijkerplank, zei de marechaussee en weer sneuvelden meerdere smokkelwagens. Maar ook de wagen van een eigenwijze dokter in een der grensdorpen, die meende dat stoptekens niet voor hem golden en die de volgende dag 4 nieuwe banden op z'n wagen moest laten zetten.

Massieve banden

En weer hadden de smokkelaars een antwoord. Massieve banden. Het wederwoord was de dubbele spijkerplank. Twee spijkerplanken met afschuwelijk scherpe pinnen werden met kettingen aan elkaar verbonden. Twee marechaussees, ieder aan een kant van de weg hadden deze spijkerplanken vast aan een staaldraad. Reed de pantserwagen door, wat hij meestal deed, dan werd zodanig met de spijkerplank gemanoeuvreerd, dat deze recht voor de wagen kwam. De banden grepen in de spijkers en het hele gevaarte werkte zich zodanig in het mechanisme vast, dat van doorrijden geen sprake meer was. En dat was het einde van de gepantserde auto's van voor de oorlog.

Oorspronkelijke tekst uit:
'De Marechaussee grijpt in'
(1954) door jhr. D.J.H.N.
den Beer Poortugael

Het aanzien van de politie geschaad

Deel 61 uit de serie 'De onbekende helden van 1940-1945'
Door: Henk G. Westland, luitenant-kolonel b.d.

Marechaussee Heijmans is getrouwd met een joodse vrouw. Vanaf november 1940 worden steeds meer anti-joodse verordeningen van kracht. Per 3 mei 1942 wordt de zogenaamde jodenster verplicht en kort daarop wordt bepaald dat de omgang van een politieman met joden "voor het aanzien van de politie uiterst schadelijk" is.

Koen Heijmans (28), na de capitulatie eervol ontslagen als korporaal van de Politietroepen, wordt per 1 augustus 1940 als tijdelijk rijksveldwachter aangesteld bij de Rijksveldwacht te Roden. Hij gaat voor een spoedopleiding van twee maanden naar de 'Opleidings-school Rijksveldwacht' in Hilversum en keert eind december als rijksveldwachter weer terug op zijn standplaats. Echter, het Korps Rijksveldwacht wordt door de bezetter per 1 maart 1941 opgeheven en het personeel gaat over naar de Marechaussee. Heijmans wordt dan ingedeeld als marechaussee bij de post Roden, die nu deel uitmaakt van Brigade Veenhuizen.

NSB'ers verbaliseren

Koen heeft een groot gevoel voor

rechtvaardigheid en zijn houding is fel anti-Duits. Dit laat hij ook overal blijken. Als politieman verbaliseert hij bij voorkeur NSB'ers, waarvoor hij door zijn brigadecommandant adjudant Spa, zelf een NSB'er, wordt gewaarschuwd. Koens reactie hierop volgens echtgenote Joela: *"Trots met het hoofd omhoog zoals zijn eigenschap was, lachte hij en ging verder."* Toch is ook zijn postcommandant opperwachtmeester Visser, een goed vaderlander, niet echt tevreden over hem: *"Heijmans was een minder goed ambtenaar wien ik reeds meer dan een jaar telkens had moeten waarschuwen voor handelingen, die niet door de beugel konden. In normale gevallen, zou ik hem daarom hebben voorgedragen voor een verplaatsing of andere maatregelen. Dit werd gelaten omdat hij met een vrouw van Joodsche bloede gehuwd was, die een ster droeg."*

Een ster die per 3 mei 1942 door joden moet worden gedragen in opdracht van Commissaris-Generaal voor de Openbare Veiligheid, de *SS-Gruppenführer und General-leutnant der Polizei* Rauter. Koen is woedend en spijkt demonstratief de jodenster van Joula op de voordeur van hun huis aan de Leeksterweg.

Op non-actief gesteld

Diezelfde Rauter bepaalt op 6 juli ook dat *"tengevolge van de politieke ontwikkeling in Nederland, in het bijzonder door de ingevoerde kenteeken voor Joden, het verder aanwezig zijn in de rangen der politie van hooger en lager*

personeel, wiens gezinsleden aan den dwang tot het dragen voor genoemd kenteeken onderworpen zijn, onmogelijk geworden is. Ongaarne geziene verschijnselen, die voor het aanzien van de politie uiterst schadelijk zijn, zoals bijvoorbeeld - de omgang in uniform of ook in burgerkleding met gekenmerkte Joden - zouden in dergelijke gevallen niet te vermijden zijn."

Marechaussee Heijmans krijgt op 10 juli telefonisch te horen dat hij met verlof wordt gezonden en zijn uniform niet meer mag dragen, maar nog wel salaris ontvangt. Nu hij niet meer als marechaussee mag werken, wordt hij door het arbeidsbureau in Leek per brief opgeroepen voor tewerkstelling in Duitsland. Woedend is Koen daar naar toegegaan en heeft luidkeels verkondigd hoe hij daar over denkt: *"Ik sterf nog liever in Holland dan te werken in Duitsland."*

Joela is hoog zwanger en moet op 30 juli 1942 met een ziekenauto naar Groningen gebracht worden voor de bevalling. Ze moeten leuren langs ziekenhuizen, want niemand wil een jodin opnemen. Tenslotte gebeurt dit toch en bevalt ze van een jongetje, dat echter dezelfde dag overlijdt.

Onderduiken

In september 1942 beginnen de deportaties van joden uit Roden met de welwillende medewerking van NSB-burgermeester Bruininga. In de maand daarvoor heeft Koen nog een joodse vrouw met haar twee kinderen naar een veilig adres in Zeist gebracht. Op 15 oktober, vlak voor de laatste deportatie, duiken Koen met Joela en drie bevriende joodse vrouwen uit Leek

Roden, 1941/1942, marechaussee
Koen Heijmans

onder. Van het onderduiken van Heijmans is een melding en signalement gemaakt: *"lang ongeveer 1,82, licht blond haar, blauwe ogen, bleek gelaat, hoge rug, zwaait veel met zijn armen. Is sportief en op velerlei gebied ontwikkeld."* Overigens is er nooit een opsporingsactie vanuit de politie naar Heijmans en zijn vrouw gedaan.

Toch voelt na enige tijd het onderduikadres niet veilig meer en wordt de groep gesplitst. De drie vrouwen gaan naar een ander adres en Koen en Joela komen terecht op de kleine boerderij van Gerhardus Baving in Nieuw-Roden. Baving is voorwerker bij de Nederlandse Heidemaatschappij. Hier wordt in juli 1943 dochtertje Berty geboren.

Illegale activiteiten

In Roden is Koen inmiddels betrokken geraakt bij de illegaliteit. Hij maakt deel uit van de Ordedienst (OD) en verspreidt krantjes. In december 1943 brengt hij drie joden uit Leek over naar een schuilplaats.

Koen kan het goed vinden met Evert Aukema, makelaar en kassier van de Boerenleenbank in Roden; ze praten samen met passie over hun principes. Ook Aukema is betrokken bij hulp aan onderduikers, werkt voor de Landelijke Organisatie voor Hulp aan Onderduikers (LO) en regelt lokaal de financiering van illegale activiteiten in de organisatie Nationaal Steunfonds (NSF). Vanaf september 1944 wordt er hard gewerkt aan de verwezenlijking van de (Nederlandsche) Binnenlandse Strijdkrachten. Aukema is plaatselijk commandant Roden, onderluitenant Jacob Geluk, illegaal werker en groepscommandant der Marechaussee te Roden, zijn plaatsvervanger en Koen Heijmans is pelotonscommandant stoottroepen.

In de herfst van 1944 trekken illegale activiteiten in noordelijk Drenthe volop de aandacht van de *Sicherheitspolizei* (Sipo) en de beruchte beroepslandwacht uit Norg (de 'Bloedploeg'). De Sipo weet van twee wapendroppings en het verdwijnen van bemanningen van neergestorte geallieerde vliegtuigen. Bovendien overvallen twaalf man van de knokploeg Noord-Drenthe in de morgen van 11 december op spectacul-

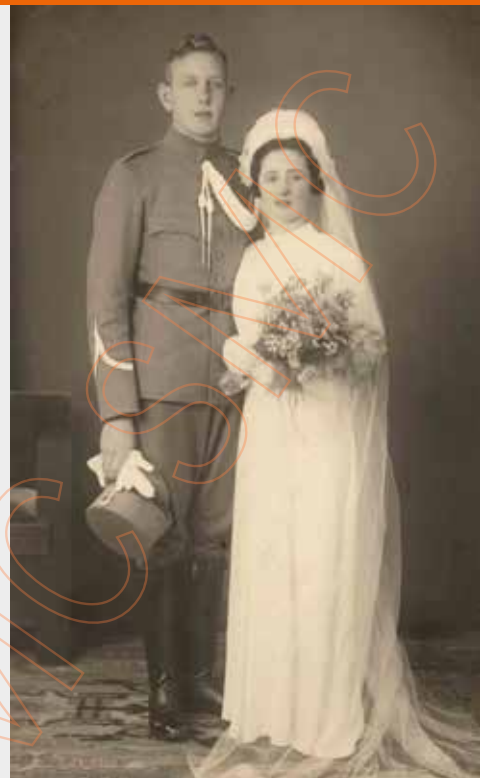
Koenraad Jan Heijmans is geboren op 27 februari 1912 te Rotterdam. Koen groeit op als tweede kind in Nederlands-hervormd gezin met vijf kinderen, waar vader als machinist en later als bankwerker de kost verdient. Na zijn lagere school doorloopt hij tweeënhalf jaar de ambachtschool en gaat werken als timmerman. 's Winters volgt hij nog vijf jaar lang de tekenschool. Het gezin verhuist eind 1918 vanuit Rotterdam naar het eiland Voorne, eerst naar Nieuwenhoorn, kort daarop naar Nieuw-Helvoet. Eind 1933 wordt Oud-Souburg op Walcheren hun woonplaats, waar Koen als scheepstimmerman gaat werken.

In februari 1932 meldt hij zich als dienstplichtige bij het 1e Bataljon van het Regiment Genietroepen in de Kromhoutkazerne te Utrecht. Na vijf en halve maand opleiding gaat hij als dienstplichtig korporaal met groot verlof en pakt zijn werk weer op. Maar in deze economische crisisjaren met een grote werkloosheid gooit hij het roer om. Begin augustus 1934 verbindt hij zich bij de landmacht voor zes jaar als beroepsmilitair voor de dienst bij het Korps Politietroepen (PT). Na zijn opleiding bij de Depotcompagnie PT in Nieuwersluis wordt hij per 2 februari 1935, net bevorderd tot korporaal, geplaatst bij de 1e Compagnie PT, groep 's-Gravenhage. De volgende plaatsingen zijn bij de 4e Afdeling PT, in oktober 1935 groep Raalte en in februari 1938 groep Oldebroek.

In Raalte krijgt hij verkering met Joela de Lange, een jodin. Ze willen graag trouwen, maar haar ouders geven geen toestemming voor een huwelijk met een niet-joodse man. Met een koninklijke goedkeuring kunnen ze toch trouwen en dat doen ze op 18 augustus 1938 in Oldebroek. Ze gaan wonen in Doornspijk en gelukkig is later alles weer goed gekomen met Joela's ouders.

Bij de mobilisatie van het Nederlandse leger gaat de PT over in de oorlogsorganisatie en wordt korporaal Heijmans per 30 augustus 1939 ingedeeld bij de 4e Compagnie PT van het 11e Legerkorps. Deze compagnie is belast met het militair-politioneel toezicht bij dat legerkorps. Begin november wordt hij ingedeeld bij de nieuw opgerichte Motorverkeersbrigade te Den Haag. Deze brigade bestaat uit 24 bemande motoren met zijspan en belast met het toezicht op het militair motorverkeer.

In de ochtend van de eerste oorlogsdag 10 mei 1940 wordt de brigade ingezet bij de herovering van vliegpark Ypenburg en raakt in gevecht met de daar gelande Duitse troepen. 's Nachts wordt de brigade teruggenomen voor verdere diensten. Op 13 mei escorteert de brigade koningin Wilhelmina en de leden van de regering van Den Haag naar Hoek van Holland, waar wordt ingescheept voor vertrek naar Engeland. Tijdens en na de capitulatie verblijft de Motorverkeersbrigade in Den Haag, waar korporaal Heijmans vanwege de demobilisatie per 15 juli 1940 eervol uit de militaire dienst wordt ontslagen.

1940, controle militair verkeer door sergeant en korporaal van de Motorverkeersbrigade (N.B. Namen zijn niet bekend, maar de korporaal lijkt Heijmans te zijn)

► laire wijze het Huis van Bewaring in Assen en bevrijden 31 man. Echter, gezien is dat een van hun auto's in de richting van Veenhuizen reed en de verdenkingen wijzen nu naar Veenhuizen, een min of meer gesloten gemeenschap van drie rijksgestichten. Ook zijn de Sipo en de Landwacht op zoek naar Tinus Bosker, die bij een door de Sipo op 24 oktober uitgevoerde executie van hem en van drie anderen wel gewond raakt, maar wonder boven wonder weet te ontsnappen.

Golf van arrestaties

Uit het verhoor van kruidenier Paapst uit Veenhuizen wordt het Sanner, de commandant van de 'Bloedploeg', duidelijk dat gestichtarts Van der Bijl de 'terrorist' Bosker had verpleegd. Van der Bijl wordt in de avond van 11 december gearresteerd en geeft dit toe, maar vertelt uit pure angst ook dat hoofdzaalopziener Egberts hem onder druk had gezet, deze "in de ondergrondse beweging" zit en dat er piloten op twee boerderijen in Veenhuizen worden verborgen. Daarnaast belooft hij in ruil voor zijn vrijlating de namen te geven van de ondergedoken directieleden van de gestichten Veenhuizen. Sanner informeert nu de Sipo uit Assen en onmiddellijk volgen huiszoekingen en arrestaties.

Bij de verhoren worden Paapst en Egberts zwaar mishandeld en vanwege hun bekentenissen inzake wapendroppings, LO en BS begint een golf van arrestaties, waaronder tien gestichtwachters. In Roden worden op 22 december Evert Aukema en Jacob Geluk door landwachters opgepakt en de volgende dag ondermeer Gerhardus

Baving en Koen Heijmans. Na eerst door de Landwacht in Norg te zijn mishandeld, worden ze overgedragen aan de Sipo en ingesloten in het Huis van Bewaring in Assen. Die dagen zijn 60 á 70 man gearresteerd.

Concentratiekamp Neuengamme

Op 16 januari 1945 vertrekt uit Groningen een treintransport van circa 110 man waaronder Koen Heijmans, Gerhardus Baving, Evert Aukema en Jacob Geluk op weg naar concentratiekamp Neuengamme, onderverdeeld in twee groepen. Twee dagen later zal de betekenis hiervan hen duidelijk worden, namelijk circa 70 man als *todeskandidat* en circa 40 man als *schutzäftling*. De trein komt daar op 18 januari aan en Koen wordt onder nr. 69593 geregistreerd. Hij blijkt te behoren tot de groep die tewerkgesteld gaat worden en is waarschijnlijk niet zoals de meesten naar een *arbeitskommando* in Hamburg gegaan, maar moet werken in het hoofdkamp. De *todeskandidaten* worden in het kamp door ophanging geëxecuteerd.

Scheepsramp in Lübecker Bucht

Bij het naderen van de geallieerde troepen worden in Neuengamme begin april 1945 eerst de zieken 'geëvacueerd' en vanaf de derde week de resterende ongeveer 9000 gevangenen naar Lübeck verplaatst en vandaar naar schepen in de Lübecker Bucht voor de kust van Neustadt. Kampoverlevende Norbert van Oosterhout getuigt dat hij, na zijn vertrek op 19 april met een treintransport gevangenen, onmiddellijk na aankomst in Lübeck op het vrachtschip 'Athen' wordt ingescheept. Na vier dagen in de ruimen van dit schip worden zij overgeladen op het passagiersschip 'Cap Arcona', waar zij met acht personen in een kajuit worden ondergebracht. "Onder deze 8 personen was o.m. een politieman, genaamd Heijmans, afkomstig uit de provincie Drenthe." Een deel van de gevangenen wordt op 30 april echter weer van de overvolle 'Cap Arcona' teruggezet op de 'Athen'. Heijmans zou hiertoe ook behoord hebben, maar hij blijft met een vriend op het dek liggen en wordt door ziekenoppassers naar de ziekenzaal op de onderste verdieping van het schip

gebracht. Op 3 mei worden ondermeer de 'Cap Arcona' en de 'Thielbek' door Britse vliegtuigen in brand geschoten waarbij meer dan 7000 gevangenen omkomen en minder dan 500 dit overleven. Van Oosterhout is er stellig van overtuigd dat Heijmans bij de scheepsramp is omgekomen.

De 'Commissie tot het Doen van Aanpak van Overlijden van Vermisten' concludeert in 1950 dat Koenraad Jan Heijmans is "overleden a/b van de Cap Arcona bij de ramp in de Lubeckerbocht op 3 mei 1945." Op de overlijdensakte luidt de plaats van overlijden "omgeving van Neustadt in Duitsland." Van Koenraad Jan Heijmans is geen aanwijsbaar graf. De naam van Koen Heijmans staat vermeld op het monument oorlogsslachtoffers in Roden. Daar is ook een weg naar hem vernoemd, de Heijmanslaan.

Joela en kind naar Westerbork

Joela en dochtertje Berty worden op 4 januari 1945 opgepakt en vastgehouden bij de Landwacht in Norg. Joela wordt verhoord maar niet mishandeld en twee dagen later worden ze naar Kamp Westerbork gebracht. De bevrijding van het kamp is op 12 april, maar ze kunnen pas op 5 mei terug naar Roden. Joela plaatst inlichtingenadvertenties in enkele kranten, waarop Norbert van Oosterhout reageert en haar in Roden bezoekt. Dat is het laatste wat zij over haar Koen heeft gehoord. Overigens hebben ook Joela's ouders de jodenvervolg overleefd; zij zaten ondergedoken in Raalte.

Dokter Van der Bijl wordt op 3 juni 1946 door de Bijzondere Raad van Cassatie veroordeeld tot een gevangenisstraf van een jaar. Sanner wordt door het Bijzonder Gerechtshof te Leeuwarden op 5 september 1946 ter dood veroordeeld en op 1 mei 1947 geëxecuteerd.

Van het treintransport van 16 januari 1945 vanuit Groningen naar Neuengamme komt alleen onderduikgever Gerhardus Baving weer thuis. Hij overlijdt echter op 24 augustus 1945 als gevolg van de doorstande ontberingen.

Bronnen: o.a. tijdschrift 'Roon' van de Historische Vereniging Roon.

De auteur verricht historisch onderzoek naar de gevallen die in de oorlog 1940-1945 behoorden tot de (Koninklijke) Marechaussee. Wilt u reageren? Uw reactie is welkom op het redactieadres of rechtstreeks per e-mail aan de auteur op marechaussee4045@gmail.com.

foto: wikimedia.org (CC BY-SA 3.0)

Neustadt/Holstein(D), Cap Arcona monument

Een wereld te winnen

Het Leerhuis LTC KMar

Apeldoorn, projectmedewerkers Esther Klein Goldewijk en Micha Edwards

Het is wat mij betreft een belangrijke ontwikkeling binnen de Koninklijke Marechaussee: Het Leerhuis Landelijk Tactisch Commando Koninklijke Marechaussee. Nee, er is nergens een brigade genaamd Het Leerhuis. Nergens een mooi gebouw met een imposant wapenschild op de gevel. Er worden geen processen-verbaal geschreven en wapenkluisjes zijn er niet. Maar Het Leerhuis LTC KMar heeft wel het grootste 'bewakingsgebied' van de KMar! Twee bevlogen collega's jagen een project aan dat wellicht meer dan elke andere innovatie bijdraagt aan de kwaliteit van medewerkers en de gehele organisatie raakt. Tijd voor een gesprek met Esther Klein Goldewijk en Micha Edwards, beiden in de afgelopen jaren projectmedewerkers van het Leerhuis LTC KMar. | Door: Henk Rijke

"In 2017 kwamen verschillende initiatieven bij elkaar", begint Esther, "de toenmalig commandant LTC had opdracht gegeven voor een onderzoek hoe het leren in de operatie kon worden verbeterd. Er was sprake van hoge uitstroom van medewerkers waardoor onder andere op de werkvloer scheefgroei was ontstaan tussen startbekwame en vakbekwame collega's. En we willen natuurlijk onze kwaliteit handhaven. Een collega pakte die op-

dracht op en bezocht daarvoor alle brigades en dus ook onze Brigade Limburg Zuid. Ik was daar net als Medewerker Training & Vorming aan de slag gegaan en merkte dat ik vooral bezig was met het toewijzen van de juiste opleiding aan collega's. Niets mis mee, maar leren op de werkvloer kon en moest meer inhouden. Samen met enkele andere enthousiaste collega's en gesteund door onze brigadecommandant zijn we toen gestart met de pilot

"Van Startbekwaam naar Vakbekwaam" zodat medewerkers zich beter konden ontwikkelen om zo de kwaliteit op de werkvloer te verbeteren. En dat paste perfect."

Waar wil je beter in worden?

Micha vult aan: "We wilden nog beter dan al gebeurde, investeren in de professionele ontwikkeling van de medewerker. Dat heeft geleid tot het leerhuis. Natuurlijk leerden collega's bij de ►

► brigades, maar dat gebeurde vaak, met de beste bedoelingen, wat onsamenvattend en ongestructureerd. Dat gat proberen we met het leerhuis op te vullen, zonder dat het een eenheidsworst moet worden. Je kunt pas echt iets leren als aan diverse randvoorwaarden is voldaan en de ontwikkeling van de medewerker kan worden gefaciliteerd. Dus willen we maatwerk leveren om het leren bij de brigade gestructureerd te ondersteunen en te faciliteren, en ook om ruimte bieden voor eigen inbreng. En die basis hebben we nu. Via een ontwikkeldashboard krijgt de medewerker een optimaal inzicht in zijn of haar kwaliteiten en waar nog wat te leren valt. Ook de leidinggevende heeft dit inzicht en dus kan er beter gestuurd worden op de professionele ontwikkeling."

Hoe werkt het?

Toegegeven, het klinkt hartstikke goed zo'n positieve leerspiraal en als oud-opleider begrijp ik maar al te goed het belang om met elkaar de tijd te nemen om jezelf te ontwikkelen en te verbeteren. Maar die patrouilles dan, de processen-verbaal die geschreven moeten worden? Alles kost tijd, capaciteit en je hebt ook niet zomaar een dashboard.

Micha en Esther kunnen een glimlach niet onderdrukken. Micha: "Het begon met veel vragen stellen en goed luisteren. Onze startvraag was praktisch en eigenlijk een heel logische: 'Waar wil je beter in worden om je werk beter te kunnen doen, als persoon, als team en als brigade?' En wie wil dat nou niet?"

"We zijn begonnen met het creëren van draagvlak bij de brigade. Er heerst het idee dat professionele ontwikkeling inhoudt dat je een opleiding gaat volgen. Dat was volgens ons een misvatting, want een opleiding leidt op tot startbekwaamheid. Vakbekwaam word je door het geleerde in de praktijk te brengen. Via gesprekken met de brigadeleiding en het stellen van heel veel vragen kantelde hun mening daarover. Wat verwachten jullie van je medewerkers? Op welke wijze is er aandacht voor de mens?"

Welke processen moeten ze kunnen afhandelen? En, erg belangrijk, hoe goed moeten ze daarin eigenlijk worden?"

"Toen bleek al snel dat elke brigade zo zijn eigen specifieke uitdagingen kent. De ene brigade is druk met het afhandelen van een mishandeling of een dronken bestuurder, op een andere werkplek gaat het over het verlies van een smartcard of een onwettig afwezig. En weer ergens anders zijn we druk met valse documenten, mensenhandel of verdovende middelen. En wat denk je van alle verschillende nationaliteiten? Ook die vragen maatwerk qua aanpak. En dat verwacht het Openbaar Ministerie ook van ons. Het leerhuis blijft daarom een middel om het leren bij het LTC mogelijk te maken, gericht op de noodzakelijke kennis, vaardigheden en beroepshouding van de medewerker in de huidige functie. Niet meer, maar zeker ook niet minder."

Je bent opgeleid, nu vakbekwaam worden

Het leerhuis is maatwerk per brigade. Om dit passend te maken aan alle wensen en behoeften hebben Micha en Esther medewerkers in alle lagen van de brigades geïnterviewd en dat leverde inzicht op in wat al goed geregeld was en waar de echte uitdagingen lagen. Micha: "Bij de Brigade Objectbeveiliging hadden ze bijvoorbeeld al een perfect werkend model (het vijf sterren BOB-model), gericht op de kwaliteit van de medewerker. Dit model gaf een mooi inzicht in wat je als marechaussee-beveiligers moet kunnen, maar de uitdagingen lagen bij de hogere onderofficiersrangen. En dat was niet zo

vreemd, want er wordt qua opleidingen minder geïnvesteerd in de wachtmeester der 1e klasse als die van taakveld verandert en de opleiding tot opperwachtmeester leidt prima op tot een startbekwame leidinggevende, maar daarna moet je in de praktijk nog vakbekwaam worden. Een mooi uitgangspunt zou zijn: je bent opgeleid, en nu ga je verder werken aan je vakbekwaamheid. En dat geldt ook voor adjudanten."

Micha en Esther troffen bij de brigades mooie inwerkprogramma's aan, maar die waren vooral gericht op de randvoorwaarden over het reilen en zeilen bij de brigades zoals ziekmel-

den en de locatie van de wapenkluis. Micha: "Belangrijk, maar minder gericht op het benodigde vakmanschap en de daarbij behorende vakinhoud. Hierin was dus nog een wereld te winnen."

En over dat opgeleid zijn, willen ze nog wel iets kwijt: "Als je geslaagd bent voor bijvoorbeeld de opleiding tot wachtmeester, ben je 'algemeen opsporingsambtenaar'. Je bezit dan de basis-

vaardigheden en dat is prachtig, maar vervolgens werk je in de operatie aan je vakbekwaamheid om meerdere (werk)processen te kunnen beheersen, afhankelijk van functie en taak. De systematiek van het leerhuis maakt de aanwezige kwaliteit inzichtelijk en laat zien waar iemand goed in is en wat er, in overleg met de leidinggevende nog te leren valt. Het leerhuis ondersteunt en faciliteert dat proces."

Eigenaarschap

Ook de adviezen van het tweetal bleken waardevol. Esther: "Onze adviezen waren vanaf het begin erop gericht de mensen centraal te stellen en het praktisch te houden. Bijvoorbeeld bij aankomst van een vlucht bij een grensbewakingsbrigade niet alleen een vakbekwame collega in de balie, maar ook iemand die het vak nog moet leren. En er was direct veel voordeel te halen bij de planning van diensten: werkt de leidinggevende met zijn eigen mensen zodat hij ze aan het werk kan zien? En plan tijd en ruimte in om vervolgens het gesprek met elkaar aan te gaan. Lijkt logisch, maar met een hoge werkdruk schiet dat er snel bij in. Het was ook essentieel om mensen te wijzen op hun eigen verantwoordelijkheid om zichzelf te blijven ontwikkelen. Niet 'daarvoor moet je bij hem of haar zijn', maar je bent er zelf van. Tegenwoordig noemen we dat eigenaarschap."

Dashboard

Met het ontstaan van een beter inzicht in wat er al was en waar de echte winst was te halen, ontstond ook de behoefte om dat vast te leggen. Elke brigade heeft nu de beschikking over een ontwikkeldashboard. Medewerkers kunnen daar zelf in aangeven welke taken zij beheersen en waarop zij zich nog willen en kunnen ontwikkelen. Mooi daarbij is dat dit dashboard is gekoppeld aan het KOWA, het systeem waarin alle KMar-processen vanuit hun juridische basis staan vermeld.

Micha en Esther merken een toenevend enthousiasme bij de brigades.

worden mensen vrijgemaakt voor hun ontwikkeling, wordt eigenaarschap beloond en wordt ernaar toegewerkt op elk vakgebied een expert te hebben. Naast alle positieve ontwikkelingen zien ze allebei ook nog wel uitdagingen. Micha somt ze moeiteloos op: "We zijn nu nog steeds een project dat geborgd moet worden in de organisatie. Het eigenaarschap op de werkvloer gaat dan wel steeds beter, maar dit kan nog verder worden versterkt, ook hoger in de organisatie. Soms lijkt het of niemand er echt over gaat. Misschien is dat wel de grootste uitdaging."

Micha: "We bieden een meerdaagse training aan, bestemd voor alle operationeel leidinggevend. Daarna gaan de brigades zelf aan de slag. En we leren uiteraard zelf ook bij. Als een team elkaar nog beter moet leren kennen, zijn sommige leerinterventies nog niet mogelijk. De omstandigheden moeten het leren dus ook mogelijk maken. Voor de brigades is het handig om eerst een zogenaamde nulmeting te doen. Hoe ver is iedereen? Dat geeft ook de mogelijkheid om te kijken welke vooruitgang je boekt. Het dashboard is een middel om daar inzicht in te geven."

Urgentie

Bij het LTC hebben Micha en Esther intussen een goed inzicht hoever elke brigade met het leerhuis is: "Meer dan de helft van alle brigades is zelfstandig het leerhuis vorm aan het geven, er zijn brigadeoverstijgende trainingen en ook het Opleiding Training en Kenniscentrum KMar wil hier met zijn eigen medewerkers mee aan de slag. En enige druk is er natuurlijk wel: commandant LTC vraagt zijn ondercommandanten tijdens zijn gesprekken hoe het staat met de kwalitatieve gereedstelling. Dat zorgt voor urgentie vanuit meerdere kanten."

Het project zit volgens beiden in een positieve flow: er is steeds meer aandacht voor de ander, er worden binnen teams steeds betere vakinhoudelijke gesprekken gevoerd en bij brigades

Minder kritisch

Esther is als medewerkster van het eerste uur nog immer gemotiveerd: "Dit werk ligt heel dicht bij mij als mens. Ik vind het echt superleuk om mensen op kleine en grotere schaal vooruit te helpen. Het gaat om aandacht voor het personeel, het belangrijkste instrument voor onze organisatie. Is er ruimte voor individuele gesprekken? Wordt aan jou gevraagd waarin je je wilt verbeteren? Gaan we uit van de positieve kracht en mag je zelf dingen vormgeven? Dat zorgt er allemaal voor dat mensen graag bij een brigade willen blijven werken."

Ook Micha is blij met de resultaten tot nu toe: "Het heeft voor structuur in de persoonlijke en professionele ontwikkeling gezorgd en er is een beter inzicht in de mate van gereedstelling van het personeel. En we houden het dynamisch: als de KMar een nieuw taakaccent krijgt, dan gaat het leerhuis daarin mee. Weet je wat ik hoop: dat over een jaar of vier niemand het leerhuis kent, maar wel iedereen zich via gesprekken beter gehoord voelt en de kwaliteit en vakbekwaamheid van medewerkers en daarmee de gereedheid van de KMar is verhoogd. Dat hebben we het met elkaar goed gedaan. En voor mijzelf: ik kan de wereld niet veranderen, maar als je een collega een stapje verder helpt, verander je wel zijn of haar wereld. Dat is en blijft mooi werk!"

De dienstplichtig marechaussee in
het Marechausseemuseum

Wel uit het oog, niet uit het hart

Ik ben geen marechaussee, ook nooit geweest. Ben zelfs niet door mijn dienstplichtkeuring heen gekomen, want ik ben namelijk 80 procent doof. Echter, ik werk inmiddels wel een aantal jaar als publieksmedewerker in het Marechausseemuseum in Buren. En zo heb ik de Koninklijke Marechaussee alsnog van dichtbij leren kennen. Door er veel over te lezen, door achter de schermen bij de operatie te mogen kijken, en vooral door veel (oud-)marechaussees te spreken, waarbij ik steeds weer hoor hoe trots men op het werk is. En dat is denk ik volledig terecht. Ikzelf ben inmiddels net zo trots op onze Koninklijke Marechaussee. Voor mij en mijn collega's is het zaak om het grote publiek te laten zien waar die Koninklijke Marechaussee nu voor staat en in het verleden voor heeft gestaan. | Door: Stijn van Susante

Zo'n vijf jaar geleden zijn we in het Marechausseemuseum begonnen met een grote vernieuwingsslag. Het museum is inmiddels al weer vijftig jaar in Buren gevestigd en meerdere opstellingen raakten gedateerd. Bovendien is het voor een museum altijd van belang om te blijven vernieuwen, zodat je niet alleen nieuwe bezoekers kan trekken, maar het voor bezoekers ook aantrekkelijk is om terug te komen.

Nieuwe tentoonstellingen die sindsdien zijn gerealiseerd, zijn onder andere: 'Dossier Oss' (marechaussee-inzet rondom de 'Bende van Oss', 1890-1940), 'Marechaussees van Oranje' (dilemma's voorafgaand aan en tijdens de Tweede Wereldoorlog), 'Zij aan zij' (vrouwen bij de KMar) en 'De krijgsmacht beschermt wat ons dierbaar is' (een introductie van de vier krijgsmachtdelen). Die laatste is een effect van het gegeven dat ons museum sinds 2014 bij de Stichting Koninklijke Defensiemusea (SKD) hoort. Alle vier musea in deze stichting bewaren hun eigen identiteit, maar verwijzen ook naar elkaar. Dat sluit aan bij onze opdracht vanuit Defensie.

Blijven vernieuwen

Nieuwe tentoonstellingen betekenen ook afscheid van oude. Dat betekent echter wel dat we een stuk informatie in het Marechausseemuseum missen. We kunnen immers niet altijd alles laten zien. Zo is er momenteel relatief weinig te zien over de inzet van de KMar in

Nederlands-Indië, op Schiphol, bij bijstandverleningen, of bij uitzendingen/missies. Er is vrijwel niets over de KMar te water. Het is simpelweg niet te doen alle onderwerpen aan bod te laten komen. Het museum puilt dan uit. En de ervaring leert dat veel bezoekers beter kijken als er enkele objecten staan, dan wanneer alles vol staat. Je

focust de aandacht op enkele topstukken, belangrijk voor je verhaal. En verhalen vertellen dat is waar tegenwoordig in het museum de nadruk op ligt. Niet voor niets kun je door het hele museum heen de persoonlijke verhalen van (oud-)marechaussees horen. Pik maar eens een koptelefoontje op als je bij ons binnen bent. Wie weet komen al

die andere onderwerpen in de toekomst bij nieuwe tentoonstellingen weer aan bod. Ons idee is wel om steeds te blijven vernieuwen.

Fier rechtop

Het grootste gemis momenteel is volgens onszelf en volgens veel oud-marechaussees die het museum bezochten, informatie over de naoorlogse vijftig jaar inzet van zo'n 33.000 dienstplichtig marechaussees. Uiteraard komen regelmatig oud-dienstplichtigen het museum bezoeken. Zij vinden de huidige tentoonstellingen wel mooi, maar missen hun eigen periode, waar ze graag even op terugblikken. Ik hoor vaak schitterende verhalen. Van bevroren ledematen op de motor tot een peukje roken met een jonge prins Willem-Alexander en van knokken op zaterdagavond tot het eindeloos moeten witten van de webbing. De grote overeenkomst is dat men er meestal met plezier op terugkijkt. Daarnaast valt het me op dat ook veel oud-dienstplichtigen zich nog altijd marechaussee voelen. En wat ik altijd mooi vind: vaak herken ik ze al aan de houding op het moment dat ze binnenstappen. Fier rechtop, dat zit erin gebakken!

Natuurlijk zijn wij deze enorme groep niet vergeten. Zij hebben hun plaats in de historie van de KMar meer dan verdiend. Een nieuw project waar wij naar streven is dan ook een tentoonstelling over de Koude Oorlog periode, verwerkt in een canon van de Marechaussee (1814-....). Daar zouden dienstplichtigen dan een vooraanstaande rol in spelen. Materiaal is er binnen de collectie voldoende aanwezig. Het lastige is vooral een keuze maken van wat je uiteindelijk vertelt en laat zien, en zorgt dat het allemaal netjes in de beschikbare ruimte past. Een mooie uitdaging, die wij graag aangaan!

Fototentoonstelling

We zijn echter nog lang niet zover dat die tentoonstelling er ook daadwerkelijk is. Er is inmiddels een ruimte vrijgemaakt en reeds grotendeels opgeknapt. Denk daarbij aan schilderwerk, verlichting, vloerbedekking et cetera.

foto: Mediacentrum Defensie | Christian Schrik

Marechausseemuseum Buren, tentoonstelling 'Door het oog van Defensie'

Dan moet er uiteraard eerst een degelijk plan worden gemaakt, en niet in de laatste plaats: er moet ook geld voor zijn om het geheel uit te voeren. Dat is er nu nog niet en om de ruimte niet te lang leeg te laten staan, is er voorlopig gekozen voor een wat simpelere tussenoplossing. Afgelopen december is de ruimte ingericht met een tijdelijke tentoonstelling, waarin een selectie van de beste werken van elf fotografen van het Mediacentrum Defensie is te zien. Zij zijn de hele wereld over gestuurd om het werk van defensiepersoneel vast te leggen. De fotografen maakten zelf een selectie van hun beste werk, defensiebreed. Het is een prachtige tentoonstelling geworden

die tot november 2023 te zien zal zijn. Kom gerust kijken!

Planning 2024

Deze tussenoplossing geeft ons de tijd om een gedegen tentoonstelling over de canon en met name over de Koude Oorlog periode voor te bereiden. Dat doen we dit jaar. De planning is dat we dan in 2024 daadwerkelijk kunnen gaan bouwen. Het is dus nog even wachten voor de dienstplichtig marechaussees weer echt zichtbaar zijn in het museum. Eén ding staat echter als een paal boven water: we zijn de hele generatie dienstplichtigen zeker niet vergeten. Maar voorlopig is het motto: wel uit het oog, niet uit het hart!

Wilt u uw verhaal uit uw dienstplichttijd delen?

Op korte termijn zal ik het redacteurschap van Martin Aalbers overnemen. Martin heeft de afgelopen ruim zes jaar de rubriek 'Dienstplichtigen' onder zijn hoede genomen en vele oud-dienstplichtigen daarvoor geïnterviewd. Aan mij de taak dit voort te zetten om mooie artikelen voor Marechaussee Contact te maken, maar ook om meer te weten te komen over de dienstplicht(ervaringen). Want jullie oud-dienstplichtigen zijn allemaal ervaringsdeskundigen, die uit eerste hand kunnen vertellen hoe het was. Die kennis kan ik dan weer gebruiken in ons museum, en specifiek in de toekomstige tentoonstelling. Wie weet kunnen we daarin wel enkele van die mooie verhalen letterlijk aan ons publiek vertellen. Wilt u uw verhaal uit uw dienstplichttijd delen? Laat het mij weten door een e-mail te sturen aan: s.vansusante@marechausseemuseum.nl.

Tweeluik Bennink & Bennink

Nijmegen 1966. Mijn vader is beroepsmilitair bij de Koninklijke Luchtmacht en onze buurman, adjudant-onderofficier L.J. de Klerk, is hier brigadecommandant van de Koninklijke Marechaussee. Begin dat jaar ben ik gekeurd voor de dienstplicht. Een aantal maanden daarna bij mijn thuiskomst is het eerste wat mijn moeder zegt: "De wachtmeester Bennink is hier geweest." Waarop ik verbaasd reageer met: "Wachtmeester Bennink? Wat moet die hier, die moet toch bij de burens zijn, bij De Klerk?" "Nee", zegt ze, "hij kwam voor jou. Jij mag je dienstplicht bij Gods eigen Wapen gaan vervullen." Dat was wel het laatste wat ik in mijn hoofd had, mijn dienstplicht vervullen bij de marechaussee. | Door: Martin Aalbers

Al langer speelde ik met de gedachte om een tweeluik te maken over dienstplichtig marechaussee Sjoerd Bennink en over zijn vader die als beroeps bij de Koninklijke Marechaussee diende. Wat mij als zoon van een luchtmachtmilitair is overkomen, overkwam ook Sjoerd. We zijn beiden voor ons nummer bij de KMar opgekomen, respectievelijk lichting 67-3 en 64-1. Ik begin met vader Henk Bennink.

H.J. (Henk) Bennink

Henk wordt geboren op 4 maart 1920 in Enschede in een gezin met vijf broers. De tijd waarin de kinderen opgroeien is economisch gezien niet een van de beste periodes die Nederland heeft gekend. Zijn vader grijpt iedere mogelijkheid aan om te zorgen dat het zijn gezin goed blijft gaan en dat er elke dag brood op de plank komt. Nu zou men zeggen hij had twaalf ambachten en dertien ongelukken, maar toen was het helaas niet anders. Eind jaren 1930 als Henk van school komt, is de crisis groot. Het is moeilijk om een vaste betrekking te vinden en hij moet alle werkzaamheden aanpakken die op zijn pad komen. In november 1939, twee maanden na het afkondigen van de algemene mobilisatie, komt hij op voor zijn nummer met lichting 1940. Een half jaar later breekt de oorlog uit en op 15 mei moet Nederland capituleren.

Het Nederlandse leger wordt gedemobiliseerd, maar politie, douane en marechaussee worden uitgebreid. Veel militairen vinden daar een baan. Bij de (toen nog) Koninklijke Marechaussee kan het Depot Marechaussee de massale toestroom niet meer aan.

De initiële opleiding wordt ingekort tot een maand en behalve bij het depot ook gegeven bij de divisie of bij het eskadron, soms zelfs rechtstreeks bij de brigade. Van Henk is onduidelijk hoe de eerste maanden na de capitulatie zijn verlopen.

Marechaussee tijdens de oorlog

In de bekende 'schoenendoos op zolder' troffen de kinderen een foto aan waarop Henk als marechaussee staat. Drie winters in de oorlogsjaren 1940,

1941 en 1942 staan in de top 10 van koudste winters. Daarom is het gissen wanneer die foto is gemaakt.

Hij leert zijn toekomstige vrouw Tjitske Meijer kennen. Ze trouwen op 3 oktober 1942 in Hengelo en gaan inwonen bij familie van Tjitske in Haaksbergen. In maart 1943 wordt dochter Trudy geboren. Beiden zijn loyale Nederlanders en werken elk op hun manier tegen de bezetter. Zo is bekend dat de kinderwagen met Trudy in de zomer van 1943 wordt ingezet als vervoer-

1941-1943, marechaussee Henk Bennink bij stuw- en sluiscomplex Sambeek

1975, Arnhem, overdracht brigadecommando door elnt Henk Bennink aan elnt Piet Wagenveld (staand)

middel voor pamfletten en zelfs wapens. Het gezin wordt op 1 december 1944 uitgebreid met zoon Sjoerd. Over het hoe en wat tijdens de oorlogsjaren is verder niets bekend.

Brigade Nijmegen en Arnhem

Op 15 februari 1946 treedt Henk in dienst bij de Koninklijke Marechaussee. Anderhalf jaar later, april 1948 wordt hij bevorderd tot wachtmeester en viereneenhalf jaar erna tot wachtmeester der 1e klasse. Tot die tijd was hij werkzaam bij de Bijzondere Dienst en na deze bevordering wordt hij overgeplaatst naar Brigade Nijmegen. Deze brigade heeft een groot aantal taken te vervullen. Er zijn drie kazernes in Nijmegen, bekend als de Luchtmacht Instructie en Militaire Opleidingen School (LIMOS) waar alle dienstplichtigen van de Koninklijke Luchtmacht opkomen en worden opgeleid. De marechaussees rijden en lopen op de uitgaansavonden patrouille in de stad. De brigade is tevens verantwoordelijk voor alle inkomende treinreizigers vanuit Duitsland en voor de grenscontrole bij Wyler/Beek-Ubbergen. Er was veel te doen in die jaren met ook elk jaar in juli de Vierdaagse afstandsmarsen. In december 1958 wordt Henk bevorderd tot opperwachtmeester en tien jaar erna tot adjudant-onderofficier. In februari 1959 wordt het gezin Bennink uitgebreid met zoon Ton, een nakomertje. Al die tijd blijft Henk werkzaam bij Brigade Nijmegen. In 1964 verhuist het

gezin naar een dienstwoning bij de brigade aan de Coehoornstraat. Als hij in 1972 in aanmerking komt voor bevordering tot officier van vakdiensten, moet Henk voor de ballotagecommissie in Maastricht verschijnen. Een van de commissieleden legt hem de volgende vraag voor: "Je hebt dienst aan de grens en gaat de inzittenden van een personenauto controleren. Je ziet dat er een alleraardigste dame achter het stuur zit. Zodra ze het raampje heeft opengedraaid en je vraagt naar haar paspoort, kijk je recht in haar decolleté. Wat doe je, draai je je hoofd weg?" Henk antwoordt: "Ik kan het

goed zien, maar het moet niet mijn eigen dochter zijn." Het gevatte antwoord blijkt bij de commissie doorslaggevend te zijn. Op 1 november van dat jaar wordt hij bevorderd tot eerste luitenant met gelijktijdige overplaatsing als commandant van Brigade Arnhem. Op 1 mei 1975 gaat Henk met leeftijdsontslag. Eind jaren '80 verhuizen Henk en Tjitske naar een appartement nabij de St. Annastraat, tijdens de Vierdaagse omgedoopt tot 'Via Gladiola'. Op 1 juli 1998 komt Henk te overlijden.

S. (Sjoerd) Bennink

Sjoerd is het tweede kind van het gezin Bennink, geboren op 1 december 1944. Als zijn vader wordt overgeplaatst naar Nijmegen, krijgen ze een woning toegevoegd in de Bloemenbuurt. In 1956 wordt de nieuwe flat aan de Pijlstaarthof hun huis. Nadat Sjoerd de mulo heeft afgerond, gaat hij werken bij de Spar Levensmiddelen als kantoorbediende. Hij maakt makkelijk vrienden, veel vrienden. Zit met hen op danses bij Wanders en speelt volleybal bij VBO.

Dienstplicht

Een wapen of dienstvak bepalen voor het vervullen van zijn dienstplicht is voor de keuringsraad niet zo moeilijk. Het antecedentenonderzoek is een formaliteit en zo moet Sjoerd zich in februari 1964 melden op de Koning Willem III-kazerne voor zijn 21 maanden dienstplicht bij de mare-

1965, Schaarsbergen, 11 Maresk: (1) Nic de Ronde (2) J. van der Park (3) Johan Tak (4) Sjoerd Bennink (5) Cees van Schagen (6) Piet van Vuuren (7) A. Siegrist (8) A. Zwaans (9) W. Riemersma (10) B. Jansen (11) G. Hendriksen (12) R. Poel (13) J. van Engelenburg

► chaussee. Echter, snel wordt bij het kader van het A-instructie eskadron bekend welke Bennink bij lichting 64-1 is opgekomen. In de eerste zes weken van de opleiding wordt hem op vele manieren het militaire leven zuur gemaakt. Weliswaar gaat het bij de vervolgopleiding bij het B-eskadron iets beter, maar het is nog steeds geen feest. Sjoerd kijkt met zeer gemengde gevoelens terug op zeven maanden Apeldoorn. Snel vergeten!

Voor zijn parate periode wordt hij geplaatst bij 11 Maresk (1e peloton) in Schaarsbergen met als eskadronscommandant kapitein J.F.M.H. Kengen. Sjoerd sluit die negatieve periode Apeldoorn af en gaat volop van het parate leven genieten. Hij draait met veel plezier zijn diensten en in de vrije avonden worden het uitgaanscentrum van Arnhem, het PMT en de bar van 11 Maresk in de kelder bezocht. En als de bar gesloten was, ging hij naar de bar in het casino om daar wat flessen bier te scoren om op de kamer soldaat te maken.

Veel diensten heeft hij samen gedaan met Nic de Ronde uit Dussen. Nic vertelt: "Sjoerd was een jofele en gezellige collega. Ik weet nog die keer, toen we terugkwamen van een divisie-oefening uit Duitsland en wij voor twee dagen een T.P. (Traffic Post) in Ochtrup (D) hadden opgezet. Nee, wij aten geen noodrantsoenen maar gingen naar een klein dorpscafé om een hapje te doen. Daar zat een boer aan zijn *schnapps* en vroeg: 'Waar slapen jullie?' 'In de tent', antwoorden wij. Hij bood ons aan om bij hem op de hooizolder te slapen en de volgende morgen zou hij voor brood met eieren en spek zorgen. Zo gezegd, zo gedaan. Twee fillers aangewezen om de tent en de voertuigen te bewaken, onze slaapzakken gepakt en terug naar het café. We namen de nodige biertjes. Plots gaat de deur open en staat onze pelotonscommandant, een luitenant, in de deuropening. Ik weet zijn naam niet meer, maar hij had zo'n zelfde snor als kapitein Kengen. De luit kreeg van ons ook een biertje. 'Mannen, waar slapen jullie?' We vertelden het verhaal van de boer en dat we op de hooizolder konden slapen. 'Oké, prima', zei de luit, 'dan

verwacht ik jullie daar over een half uur.'"

"Maar het bier speelde ons danig parten met het vinden van de boerderij en kwamen daar veel te laat aan. Het naar boven gaan ging ook al niet te rustig, waarop de luit zijn hoofd uit de slaapzak omhoog kwam en een opmerking maakte over ons gedrag en ons tot rust maande. Daarop reageerde Sjoerd baldadig richting de luit: '*Du, Mund halten, oder ich mach dich...*' Er volgde luid en duidelijk een dienstorder die door ons prompt werd opgevolgd. De volgende morgen moesten we op rapport komen. Sjoerd kreeg voor zijn gedrag een stevige douw", aldus het verhaal van Nic.

Terug in de burgermaatschappij

Het DNA vormt een blauwdruk van onze erfelijke eigenschappen en men zegt wel eens dat sommige eigenschappen een generatie overslaan. De eigenschap van zijn opa van vaderszijde van twaalf ambachten en dertien ongelukken is bij Sjoerd niet vreemd. Naast zijn eigen leefwereld is de wereld om hem heen erg belangrijk. Zijn extraverte karakter kwam al tot uiting in het hiervoor vermelde voorval met zijn PC.

Na zijn dienstitijd keert hij terug naar de Spar. Eind jaren 60 – autobezit was toen nog een luxe – heeft hij nog eerder een auto dan zijn vader, een Deux cheveaux. Hij geneert zich rot als zijn pa bij een verkeerslicht zeiknat van de regen op de fiets zit en hij naast hem komt te staan in zijn Lelijke Eend.

Sjoerd wisselt regelmatig van baan. Wel altijd als administrateur en zo worden onder andere Roelofs Autoverhuur, Eurofix bouwmaterialen, Tiemstra Bouwbedrijven en nog een aantal zijn werkgever. Ondertussen leert hij zijn vrouw Ingrid kennen. In de wijk Hatert krijgen ze een woning en trouwen in 1972. Twee kinderen maken hun geluk compleet. Zijn laatste werkgever is een zorgcentrum in Nijmegen, waar Sjoerd facilitair manager wordt totdat hij in 2006 met de VUT gaat.

Sociaal leven

Naast zijn werk heeft Sjoerd ook een druk sociaal leven. Net als zijn veertien maanden bij 11 Maresk wordt het één

Sjoerd Bennink

groot feest. Levensgenieter Sjoerd neemt alle leuke en gezellige dingen die op zijn pad komen gul tot zich. Op zijn tijd is hij een echt feestbeest. Hij is een fanatiek (op zijn 'Nimweegs') eniesee'er. [NEC'er.] en als seizoenkaarthouder slaat hij geen thuiswedstrijd over. Jarenlang is hij jeugdleider bij de Nijmeegse voetbalclub geweest.

Een koopwoning komt in zicht en het gezin verhuist eind 1970 naar Malden. In deze kleine overzichtelijke gemeenschap gaat het sociale leven volop verder en beiden worden actief bij carnavalsvereniging 'De Dwarssliggers Malden'. In 1998 wordt hij prins carnaval als 'Prins Sjoerd de 1e'. Geen carnaval zonder dweilorkest en jawel, ook daarvan gaan beiden deel uitmaken. Sjoerd trekt lange tijd de kar van dweilorkest 't Kos Koyer'.

I did it my way

Helaas slaat in maart 2016 het noodlot toe, want er wordt leukemie bij hem geconstateerd. Maar zijn optimistische karakter laat hem niet in de steek en hij wil het beste uit zijn nog resterende leven halen. In die zomer heeft hij – zonder dat iemand het wist – in een professionele studio 'My Way' ingezongen. Alleen zijn broer Ton hoort van hem: "Jullie zullen tijdens mijn uitvaart nog versteld staan."

Sjoerd overlijdt op 27 februari 2017 en bij de afscheidsplechtigheid zit de aula van uitvaartcentrum Waalstede in Nijmegen stampvol. Als laatste wordt 'My Way' afgespeeld... gezongen door Sjoerd met een zwaar Nijmeegs accent. Dus zoals hij wilde: iedereen is verbaasd, verrast en geraakt!

Mijn dank gaat uit naar Sjoerds broer Ton voor de tijd en de verhalen over Sjoerd. Ik sluit af met de woorden van Ton: "Sjoerd heeft wel 100.000 vrienden gehad. Het kon niet op."

IN MEMORIAM

Mieke Bloemheuvel-Tas

Op vrijdag 30 december 2022 is in het Oostenrijkse Ried im Oberinntal Mieke Bloemheuvel-Tas in de leeftijd van 71 jaar onverwachts overleden. Mieke maakte sinds medio 2019 als eindredacteur deel uit van ons redactieteam van Marechaussee Contact.

In 2019 hadden we in Marechaussee Contact een oproep geplaatst ter versterking van de eindredactie. Daar reageerde Mieke op en ze schreef ons dat zij dertig jaar als eindredacteur werkzaam was geweest in de wereld van de vakbladen. Ze was weliswaar nu twee jaar met pensioen, maar haar passie voor het maken van bladen was nog zeker niet verdwenen. Ook liet ze weten: "Ik ben dan wel een burger, maar wél een met een warm hart vóór en affiniteit mét Het Wapen." Die Koninklijke Marechaussee was haar niet vreemd, want daarvan had haar eigen marechaussee Henri zes jaar deel uitgemaakt.

En zo kwam een zeer kordate vrouw met een jarenlange ervaring in het redactieteam van Marechaussee Contact. Dat werkte toch net even anders, net even beter. Ze liet de mannen tijdens de redactievergaderingen rustig uitzagen met hun meningen en gedachten om daarna direct en altijd vrolijk haar bijdrage te leveren. Deadlines halen zat er bij haar gewoon ingebakken en met haar gevoel voor taal wist ze menig wat formele tekst tot een prettig leesbaar artikel te maken. Ze voelde zich bij ons thuis en tussen de vergaderingen door was ze vol met verhalen over haar drie jongens en over de volgende vakantie met haar familie.

Afgelopen najaar werd ze ziek. De daarop volgende behandelingen sloegen aan en ze kon met de familie mee naar Oostenrijk om uit te rusten en te genieten. Ze zag uit naar dat weekje Oostenrijk in de sneeuw. Vlak voor het vertrek schreef ze nog: "Heb MC-6 met plezier gelezen. Wat een mooi nummer weer. Ik hoop volgend jaar weer snel van de partij te zijn." Dit mocht helaas niet zo zijn. Op 10 januari hebben we afscheid van haar genomen. We zullen Mieke als persoon en haar inbreng in ons team missen. Henri, zoons, schoondochters en kleinkinderen wensen we alle sterkte toe dit verlies te kunnen dragen. Moge Mieke rusten in vrede.

'Door de jaren heen - Over een veelzijdig leven'

Als Gerrit Kroeze in juli 1999 met leeftijdsontslag de KMar verlaat, blikt hij terug op zijn leven. Voor zichzelf maar vooral voor zijn (klein)kinderen schrijft hij een familiechroniek van 336 pagina's dat in oktober 2022 is verschenen onder bovenstaande titel.

Gerrit Kroeze (78) groeit op in een groot katholiek gezin in het Twentse dorp Albergen. Vader is textielarbeider en heeft daarnaast een boerderij. Hard werken voor iedereen en dit is ook Gerrits voorland. Echter, na enkele jaren in een textielfabriek solliciteert hij bij Het Wapen en dan: 'Je maakt wat mee bij de Koninklijke Marechaussee'. Het verhaal is gedetailleerd en verlucht met veel foto's. Alle functies en gebeur-

tenissen passeren de revue zoals: opleiding (62-4), 14 maanden Suriname, wachtmeester-cursus, ME-operaties Amsterdam, instructeur OCKMar, detachering bij ambassade Moskou, beveiliging KLM-vluchten, lid BBK, oppercursus, Brigade Amersfoort, kroningsrellen Amsterdam, Schiphol en UN-PROFOR.

Naast deze herkenbare KMar-loopbaan schrijft Gerrit uitgebreid over zijn familielevens en zijn sportieve activiteiten. Het leven in een streng-katholieke gemeenschap in die tijd, klinkt als iets

dat lang vervlogen is. Zijn sociale en kerkelijke leven komt aan bod evenals de boomkwekerij die hij opzet. Ook na zijn leeftijdsontslag blijft Gerrit actief en betrokken.

Het boek wordt terecht aangeduid als 'familiechroniek' waarbij de KMar de rode draad is.

Je wenst iedereen zo'n prachtig vormgegeven familie verhaal toe. SMC'ers zullen mogelijk geïnteresseerd zijn als zij Gerrit goed kennen of ooit met hem hebben samengewerkt.

| Door: Bert van Horen

Nietsvermoedend vertrekt SMC'er Monique Hekman-Landwier op 14 december 2022 voor een 'fotoshoot veteranentenu' naar het Airbornemuseum in Oosterbeek. Tot haar grote verbazing ziet ze daar in de zaal familie, een hoge Engelse en Amerikaanse militair en collega's. Even later komt zelfs Commandant Landstrijdkrachten, luitenant-generaal Martin Wijnen, binnen.

Generaal Wijnen nodigt Monique uit naar voren te komen en spreekt de aanwezigen toe. "Monique zet zich al twintig jaar in voor veteranen. Dit deed zij eerst vooral in haar eigen tijd en sinds twee jaar vanuit haar

huidige functie als coördinator veteranenzaken bij de Koninklijke Landmacht. Erkenning, waardering en aandacht voor veteranen kenmerken Monique. Door haar grote netwerk in de veteranenwereld weet zij telkens de juiste mensen te benaderen die, hoe klein soms ook, haar ondersteunen met financiële of materiële middelen. Haar vasthoudendheid om toch iets te organiseren voor deze veelal op leeftijd

zijnde veteranen van Engelse of Amerikaanse komaf is bewonderenswaardig. Haar jarenlange toemeloze inzet voor veteranen, ook in persoonlijk moeilijke tijden, leverde haar grote waardering van collega's en veteranen op. De erkenning, waardering en aandacht die Monique altijd voor anderen heeft, komt haar nu met de uitreiking van het Ereken voor Verdienste in brons zelf toe. Monique, van harte gefeliciteerd met deze erkenning en ik hoop dat het een stimulans voor je is om je goede werk nog tot in lengte van dagen voort te zetten!"

De aanvraag voor deze waardering was een initiatief van Roel Rijks en Eddy Monsjou, en werd ondersteund door meerdere erkenningen uit haar (werk) omgeving voor haar inzet, begeleiding

van geallieerde veteranen, zorg voor erkenning van een op uitzending omgekomen Nederlandse militair, mantelzorg voor een bejaarde veteraan, mantelzorg voor een terminaal zieke pelotonsgenoot en het aanvragen of laten uitreiken van postume onderscheidingen.

Ereken voor Verdienste voor Monique Hekman-Landwier

Koninklijke onderscheiding voor Gerard Kuijper

| Door: Henk Westland

In het raadhuis van Zandvoort wordt op 21 november 2022 de feestelijke receptie gehouden van De Seniorenvereniging Zandvoort (DSVZ) ter gelegenheid van het tienjarig jubileum.

Dan verschijnt opeens burgemeester David Moolenburgh en nodigt Gerard Kuijper, de voorzitter van de jubilerende DSVZ, naar voren te komen. Uiteraard de felicitaties voor het tienjarig jubileum van de florierende vereniging, maar dan gaat de speech ineens over Gerard zelf. Na de woorden "Het heeft Zijne Majesteit de Koning behaagd Gerard Kuijper te benoemen tot Lid in de Orde van Oranje Nassau", spelt hij bij de geëmotioneerde decorandus het lintje op.

Gerard (72) is al enige jaren de bevoegde voorzitter van 'zijn' Seniorenvereniging, maar heeft ook vele jaren bij de

politie gewerkt en is zelfs tweemaal onderscheiden met de medaille van het Carnegie Heldenfonds. Bij de politie Kennemerland wordt hij uitgeroepen tot de sportman van het jaar omdat hij zijn sportactiviteiten vaak koppelt aan

een goed doel. In Zandvoort heeft hij zich beziggehouden met de folkloervereniging, met de kerk, met de ouderenvereniging ANBO en later de Seniorenvereniging. Ook is hij de laatste dorpsomroeper van Zandvoort geweest. Nu geeft hij lezingen over zijn verleden als politieman, extreem sporter en dorpsomroeper.

Oud-collega Gerard is van marechausseeopleiding 71-2; na zes maanden wachtdienst te Soestdijk komt hij bij Brigade Schiphol terecht. Hij behaalt het politiediploma A en wordt in 1979 aangenomen bij de politie Haarlemmermeer met als standplaatsen ondermeer Hoofddorp, Badhoevedorp en Zwanenburg. Door huwelijk naar Zandvoort verhuisd en daar brigadier geworden om ten slotte zijn politieloopbaan in Haarlem af te sluiten.

Beroepslichting 71-6 weer bijeen, 51 jaar later

I Door: Evert Kruidhof

Woensdag 16 november 2022 was de dag van beroepslichting 71-6: onze reünie. De plaats van samenkomst was de alom vertrouwde Koning Willem III-kazerne in Apeldoorn, te gast bij OTCKMar of zoals wij het kenden als OCKMar.

Oorspronkelijk was de bedoeling dat deze reünie vorig jaar zou plaatsvinden op woensdag 17 november, exact vijftig jaar na onze opkomst. Helaas gooide corona roet in het eten en moest het worden uitgesteld. Nu dus, een jaar later. De toegang tot het kazerneterrein was nog wel even een dingetje, want de bewaking wilde nog net niet van te voren je banksaldo weten. Echter, dit kon de pret niet drukken en alle reünisten van 76-6 mochten naar binnen! Heel bijzonder was, dat wij onze auto's zomaar op het square konden parkeren. Tijdens onze opleiding mocht je het alleen betreden voor exercitie en daarna durfde je er nauwelijks een blik op te werpen, want de sancties waren niet mals.

Nadat iedereen zijn parkeerplek had gevonden en zich rond 11.00 uur had aangesloten bij de rest, hield Theo Noordzij, voorheen onze pelotonsoudste, een korte toespraak. Uiteraard werd stilgestaan bij de oud-opleidingsgenoten en kaderleden die ons in de tussentijd waren ontvallen. Daarna werd er nog aandacht besteed aan SMC en gewezen op de mogelijkheden die de stichting biedt.

Oud-instructeur Toering

Bijzonder was dat wij bij de reünie onze oud-instructeur Lammert Toering mochten verwelkomen, inmiddels op respectabele leeftijd. Hij had zijn huiswerk gedaan en wist van iedereen nog wel iets te vertellen. Daarnaast was hij zeer geïnteresseerd en iedereen werd dan ook door hem aan een soort van verhoor onderworpen.

Onder het genot van een kop koffie kwamen bij de meesten de verhalen alweer los en herinneringen van 51 jaar terug gingen van tafel naar tafel. Nog net voor de lunch bracht ook menigeen een bezoekje aan de shop van het Fonds Sociale Zorg. Gelukkig verliet niet iedereen met lege handen het winkeltje.

Rondleiding over kazerne

Na een voortreffelijke lunch maakten wij onder leiding van kapitein Michiel Tattersall een wandeling over het terrein. Uiteraard werd daarbij het nieuwe multifunctionele opleidingsgebouw bezocht en maakte kapitein Tattersall ons deelgenoot van de opzet van de tegenwoordige opleiding. Duidelijk werd dat wij in onze tijd heel wat hebben gemist, maar we kwamen toch terecht waar men ons wilde hebben.

Veel meer dan nu moesten wij de ervaring opdoen in de praktijk. In de huidige opleiding wordt veel gebruik gemaakt van rollenspel met acteurs en is zelfs een

complete KMar-unit van Schiphol nabgebouwd om de praktijk te oefenen. Ook zagen wij dat de sportaccommodaties enorm waren uitgebreid. Moesten wij het met één gymzaal doen, nu staan er meerdere ter beschikking. Kortom een veel professionelere opleiding, die in deze tijd ook wordt gevraagd.

Natuurlijk werd er ook een bezoek gebracht aan de Traditiekamer OTCKMar. Dit is duidelijk het 'kindje' van kapitein Tattersall: een pracht van een verzameling en een feest van herkenning.

Voor herhaling vatbaar

Voor de gebruikelijke groepsfoto werd de wandeling voortgezet naar gebouw 22. Gelukkig was het nummer nog gelijk gebleven! Hier huisde destijds het B-School Eskadron en is nu bij uitstek de plek voor een groepsfoto. Ook bezochten we het gebouw van de 'buren', het A-School Eskadron. Dit was gedeeltelijk niet bewoond, zodat wij een blik konden werpen in deze kamers, die toch wel een wat luxere indeling hadden dan 51 jaar geleden. Hier namen wij tevens afscheid van kapitein Tattersall, die weer aandacht moest besteden aan zijn gebruikelijke werkzaamheden. Terug in de Steenbeekzaal konden we met een drankje in de hand de opgedane indrukken verwerken en de dag afsluiten. Wij kijken terug op een bijzondere gebeurtenis, die zeker voor herhaling vatbaar is!

foto: Piet van Sprang

Algemene SMC-reünie, maar hoe kom ik daar?

Op 3 november 2022 vond de jaarlijkse reünie plaats in de inmiddels vertrouwde zaal van Reünie- en Congrescentrum Kumpulan op landgoed Bronbeek. Misschien is bovenstaande vraag op meer deelnemers aan het evenement van toepassing, maar voor SMC'er Chris Zieldorff is het een absoluut voorwaardelijke vraag. Natuurlijk wilde hij graag – na drie jaar zijn huis niet uit te zijn geweest – naar de reünie om weer bij zijn oud-collega's te zijn. Maar hoe dan als je er met je bed naar toe moet? | Door: Bert van Horen

In 1973 komt lichting 4 op voor de opleiding tot beroepsmarechaussee. Onder hen zijn Jan Willem Rengeling en Chris Zieldorff. "We hadden een geweldig goede tijd", vertelt Jan Willem, "onder meer vanwege een fantastisch kader dat ons met 'zachte hand' de goede kant op stuurde." Na de opleiding verliezen ze elkaar uit het oog.

Chris krijgt in 1985 een dienstongeval met zijn motor en loopt ernstig letsel op. Hij heeft hersenletsel, komt in een rolstoel terecht en moet tot zijn grote spijt de actieve dienst verlaten. In 1995 kruist zijn pad weer met dat van Jan Willem. Na een aantal bezoeken over en weer besluiten ze voor hun lichting in Apeldoorn een reünie te organiseren op het toen zogeheten OCKMar. Die dag 26 juni 1998 werd een groot succes; veel lichtingsgenoten waren aanwezig waarvan een groot aantal ook met partner. De samenkomst met het gezelschap was in een bar op de bo-

venverdieping van het KEK-gebouw. Problematisch voor Chris, want er bleek geen personenlift in het gebouw te zijn. Gelukkig bracht de goederenlift in de keuken wel uitkomst en kon hij als medeorganisator bij zijn eigen feestje aanwezig zijn.

De hechte band tussen Chris en Jan Willem wordt steviger. Ze zien elkaar regelmatig en organiseren nog twee reünies (2005 en 2018), maar nu in het Marechausseemuseum in Buren.

Chris' gezondheid loopt door de jaren heen terug en de rolstoel moet helaas worden ingeruild voor een bed, waardoor zijn mobiliteit enorm wordt ingeperkt. De coronaperiode is voor hem, net als iedereen, een periode die we liever vergeten, maar Chris

is daardoor al drie jaar niet meer zijn huis uit geweest.

Ook Chris leest dit jaar de aankondiging van de Veteranendag KMar en de Reünie Postactieven op zaterdag 1 oktober op het OTCKMar in Apeldoorn. Hij vertelt Jan Willem dat hij er graag heen zou willen gaan. Maar hoe ze ook bellen en informeren, vervoers-

foto: Piet van Sprang

ondersteuning voor liggend vervoer is onmogelijk te regelen. Chris beseft tot zijn grote spijt: "Mijn gedachte was op dat moment, ik kom deze kamer niet meer uit en daar moet ik dan maar mee leven. Ik wist dat op 3 november van dit jaar de jaarlijkse algemene SMC-reünie in Arnhem gepland stond, maar met bovenstaande wetenschap heb ik geen actie ondernomen om erbij te zijn."

Jan Willem daarentegen laat het er niet bij zitten en schrijft Gerrit Reloe, organisator van de SMC-reünie, aan of hij wellicht vervoersmogelijkheden voor Chris ziet. Gerrit deelt deze vraag met het Algemeen Bestuur van SMC.

Veteranenborrel

Een paar dagen later, op 26 september, lopen twee deelnemers aan de driemaandelijke veteranenborrel op Bronbeek vanaf de parkeerplaats samen op en raken aan de praat: adjudant Marinus van 210 Regionale Vervoerscompagnie en SMC'er Bert van Horen. Adjudant Marinus vertelt over zijn dagelijkse werkzaamheden en de mogelijkheden in de vervoerssector, en biedt aan om hem vooral te bellen als 'we' eens vervoersondersteuning nodig zouden hebben. Toeval bestaat niet. Hoe zaken ineens bij elkaar kunnen komen! Gegevens worden onderling snel uitgewisseld; de dagen erna worden de bijzonderheden voor het vervoer van Chris verzameld en gaat Marinus aan de slag.

Achter de schermen

Chris: "Enkele weken voor de reünie werd ik gebeld door een onbekende, die mij vertelde dat hij bezig was om ambulancevervoer te regelen om mij aan de reünie te kunnen laten deelnemen, maar dat nog niets zeker was en het ook zeker niet eenvoudig was. Vanaf dat moment hebben wij vaak telefonisch contact gehad en het begon er steeds iets beter uit te zien."

Marinus belt regelmatig met Chris, Bert en Jan Willem om de medische situatie en andere details voor het vervoer helder te krijgen. Ook zet hij in gang dat een bed met wielen moet worden geregeld, want militair tehuis Bronbeek heeft zo'n bed niet. Gelukkig is dit via

de zorgverzekering van Chris te regelen en wordt de aanvraag in gang gezet. Leveringsproblemen van het bed worden via de thuiszorgorganisatie kortgesloten.

Dan op zoek naar een ambulance. Civiele inhuur bleek echt niet mogelijk, dat had Chris ook al uitgezocht. Een militaire Mercedes Benz ambulance van de Koninklijke Militaire School (KMS) bleek wel beschikbaar, maar zonder personeel wegens andere werkzaamheden. Toen ging adjudant Marinus persoonlijk langs bij 11 Geneeskundige compagnie luchtmobiel in Schaarsbergen. Door zijn vasthoudendheid en creativiteit kon ambulancevervoer met twee korporaals chauffeur/gewondenverzorger van het 2e peloton worden ingepland. Chris werd geïnformeerd dat het door zou gaan!

3 november naar Bronbeek

Marinus is vroeg uit de veren, op pad naar Schaarsbergen. Hij rijdt van daaruit met de korporaals Tom en Daan in de ambulance naar Langerak. "Rond negen uur stonden er drie militairen met een defensieambulance voor mijn deur", vertelt Chris. "Het contact was direct heel prettig. Ik was wel bang dat het rijcomfort in vergelijking met een gewone ambulance veel slechter zou zijn, maar dat viel gelukkig reuze mee. Tijdens de rit naar Arnhem hebben adjudant Marinus en ik elkaar wat beter leren kennen en het gesprek was erg fijn. Jammer dat we door filevorming net te laat waren voor het openingswoord van de voorzitter van SMC."

Met de militaire brancard wordt Chris voorzichtig uit de ambulance getild en overgezet op het bed in de Kumpulan. Ook voor hem kan de reünie dan beginnen. Vanuit zijn bed geniet Chris volop van het programma en de vele gesprekken met collega's. Jan Willem, zijn echtgenote en Marinus blijven bij hem in de buurt. Twee verpleegsters zijn in de zaal aanwezig om in voorkomend geval assistentie te kunnen verlenen.

Na de Indische rijsttafel, die jammer genoeg door Chris vanwege slikproblemen niet kan worden genuttigd, is hij

foto: Bert van Horen

foto: adjudant Marinus

voldaan, maar ook pijnlijk en vermoeid. De terugreis in de ambulance wordt aanvaard, maar Chris merkt er niet veel van, hij slaapt het grootste deel van de reis. Thuisgekomen krijgt hij van Marinus en de twee korporaals als herinnering aan deze dag de wapenschildjes van de betrokken eenheden. Emotioneel nemen ze afscheid van elkaar.

Chris over deze enerverende dag: "Ik kijk terug op een hele fijne dag die zeer veel indruk op mij gemaakt heeft en die ik als zeer bijzonder en prettig ervaren heb. De contacten met veel oude bekenden waren fijn en de verzorging was perfect. Deze dag kon alleen maar doorgaan dankzij de enorme inzet van adjudant Marinus en daar ben ik hem ontzettend dankbaar voor. Ook mijn speciale dank aan de korporaals Tom en Daan die mij zeer prettig en vakkundig verzorgd hebben. En aan het bestuur van SMC natuurlijk, dat zij deze dag voor mij mogelijk hebben gemaakt. Ik kijk terug op een zeer geslaagde dag die ik voor het eerst in drie jaar heb mogen beleven."

Op hun verzoek zijn van Marinus, Tom en Daan geen achternamen vermeld.

Nieuwe SMC'ers

Dhr. H. van den Brink
Ber 79-3
SFOR

Dhr. J.C. Dijkstra
Dpl 80-3; Ber 85-3
UNIPTF; MINUSMA

Dhr. A.D.J. Godvliet
Dpl 74-6

Dhr. J.P.A. Kraakman
Ber 82-1
SFIR

Dhr. J. van Krimpen
Dpl 85-5

Dhr. T.G.J. Meiling
Ber 78-3

Dhr. M.T.J. Messerschmidt
Ber 1982
MFO; ISAF

Dhr. R.A. van Oort
Dpl 95-5

Mevr. H.B. Pas-Rekers
Weduwe van G. Pas
Overleden 11-12-2022
Dpl 60-4

Dhr. A.M. Peters
Ber 78-1
IPTF

Dhr. C.B. Ploeg
Ber 84-6
UNIPTF; EUPM

Mevr. Y Suurd-van der Burgt
Burgerambtenaar KMar
BST Chios

Dhr. A. Te Velde
Ber 82-6
MFO; SFOR; KFOR; ISAF

Mevr. B.Y. de Vries
Ber 84-5
MFO

Dhr. H.C.J. van der Willik
Dpl 75-5

Dhr. A. Zwaan
Ber 81-6
MFO; IPTF

Wij heten u van harte welkom. In totaal vormen nu 2253 SMC'ers, die dienen of gediend hebben bij de Koninklijke Marechaussee, het Korps Politietroepen of het Korps Militaire Politie/Koninklijke Marechaussee (of hun partners) en afkomstig zijn uit alle delen van onze bevolking, een substantiële kring van vrienden rondom de Koninklijke Marechaussee.

Het bestuur

Overleden

Dhr. J. van Barneveld
Geboren 23 december 1953
Overleden 29 december 2022
Dpl 73-5

Dhr. H.J. Berends
Geboren 26 november 1931
Overleden 9 januari 2023
Dpl 51-1
3 DMC

Mevr. J.H.M.A. Bloemheuvel-Tas
Geboren 26 juli 1951
Overleden 30 december 2022
Eindredacteur MC

Dhr. J. Both
Geboren 14 januari 1937
Overleden 22 november 2022
Dpl 56-5

Dhr. C.A. Buizert
Geboren 2 juni 1937
Overleden 4 januari 2023
Ber 55-4

Dhr. H. Hakkers
Geboren 8 augustus 1941
Overleden 20 december 2022
Dpl 60-4

Dhr. J. Hooiveld
Geboren 12 juli 1933
Overleden 4 januari 2023
Dpl 53-4

Dhr. G.D. de Jong
Geboren 26 januari 1938
Overleden 21 december 2022
Dpl 57-5

Dhr. G. J. Kaarsemaker
Geboren 28 oktober 1940
Overleden 11 december 2022
Dpl 60-4

Dhr. H.J. Mekel
Geboren 18 maart 1941
Overleden 29 december 2022
Ber 60-4

Dhr. A.P.G.M. Merckx
Geboren 22 augustus 1926
Overleden 22 oktober 2022
Ber
Ned. Indië; 3 DMC; 2 MP III

Dhr. J. Moerdijk
Geboren 27 december 1929
Overleden 11 december 2022
Ber

Dhr. H.G. van Noordenburg
Geboren 18 september 1942
Overleden 25 november 2022
Dpl 61-6; Nieuw-Guinea

Dhr. J. Oldenkamp
Geboren 6 september 1934
Overleden 16 december 2022
Dpl 54-3

Dhr. G. Pas
Geboren 5 april 1939
Overleden 15 oktober 2022
Dpl 58-5

Dhr. G. Spijkerman
Geboren 22 september 1942
Overleden 11 januari 2023
Ber 60-5

Dhr. A.Th. Tiesinga
Geboren 17 maart 1941
Overleden 20 september 2022
Dpl 61-1

Dhr. J.J. Visser
Geboren 5 juni 1926
Overleden 14 december 2022
Ber

Dhr. A. de Wagt
Geboren 10 mei 1953
Overleden 8 december 2022
Dpl 53-3

Bestuur en redactie van
Stichting Marechaussee
Contact betuigen de
nabestaanden hun medeleven
en wensen hen sterkte toe.

Stichting Marechaussee Contact
Postbus 125, 7590 AC Denekamp
www.marechausseecontact.nl

Voorzitter

André Peperkoorn
voorzitter@marechausseecontact.nl

Vicevoorzitter

Ed Cousin
vice.voorzitter@marechausseecontact.nl

Secretaris

Pier Scholte
Postbus 125, 7590 AC Denekamp
0049-5941999099
alg.secretaris@marechausseecontact.nl
(eveneens adres voor het melden van overlijden van SMC'ers)

Penningmeester

Piet van Sprang
0252-674279
penningmeester@marechausseecontact.nl
Bankrekening: NL82 INGB 0003 9121 06 t.n.v.
SMC te Nieuw-Vennep (BIC: INGBNL2A)

Administratie en werving

Gerrit Sels
Vrouwenlandstraat 22, 1443 WK Purmerend
0299-471242 / 06-22444926
beginstigersadministratie@marechausseecontact.nl
(inschrijven/opzeggen, wijzigen van (e-mail)adressen
e.d. en informatie over en verwerking van bijdragen;
voor bankrekening, zie penningmeester)

Reünievereniging Marechaussee Contact (RvMC)

Gerrit Reloe
Hastelweg 275, 5652 CV Eindhoven
06-30989598
reuniecommissie@marechausseecontact.nl
Bankrekening: NL22 INGB 0007 5300 25
t.n.v. RvMC te Eindhoven
(alleen voor eigen bijdragen bij evenementen)

Reservisten en veteranen

Bert van Horen
06-47776806
veteranen@marechausseecontact.nl

Coördinator nuldlijnsondersteuning

Dirk van Harten
Oude Lagezoom 3, 4328 ED Burgh Haamstede
0111-720326 / 06-38655572
dvhartens@zeelandnet.nl

Redactie tijdschrift Marechaussee Contact

Martin Aalbers
redactie@marechausseecontact.nl

Webredacteur

Joop Blanken
webredactie@marechausseecontact.nl

Redacteur e-mailnieuwsbrief

Joop Blanken
stmarcontact@gmail.com

Commandant Koninklijke Marechaussee

Postbus 90615, 2509 LP Den Haag

Stichting Marechaussee Contact

De Stichting Marechaussee Contact (SMC) is een ideële stichting zonder winstoogmerk, op 24 oktober 1977 opgericht te Buren (Gelderland). SMC is aangesloten bij het Veteranen Platform en onderhoudt nauwe banden met onder meer de Koninklijke Marechaussee, het Veteranen Instituut en het Museum der Koninklijke Marechaussee.

De Koninklijke Marechaussee is een militaire politieorganisatie waarin in het verleden het Korps Politietroepen en het Korps Militaire Politie in Nederlands-Indië zijn opgegaan. Zowel beroeps- als dienstplichtig personeel, dat gediend heeft bij de Koninklijke Marechaussee en/of bovengenoemde korpsen, wordt van harte uitgenodigd zich aan te melden bij SMC. Uiteraard is actief dienend personeel van de Koninklijke Marechaussee van harte welkom.

Doelen

SMC heeft tot doel het onderhouden of vernieuwen van vriendschappelijke banden tussen hen die in het heden of verleden als militair of burger werkzaam waren of zijn bij de Koninklijke Marechaussee, Korps Militaire Politie/Koninklijke Marechaussee en Korps Politietroepen. Tevens draagt SMC ertoe bij dat belangstelling voor en verbondenheid met de Koninklijke Marechaussee en de nauw daarbij betrokken instellingen levendig wordt gehouden. SMC wordt bij het realiseren van haar doelen ondersteund door ongeveer 2250 begunstigers.

Hoe?

SMC tracht haar doel onder meer te realiseren door het:

- organiseren van contactbijeenkomsten, excursies en reünies
- deelnemen aan herdenkingen
- tonen van onderling medeleven bij lief-en-leedgebeurtenissen
- aandacht schenken aan hoogtijdagen van de Koninklijke Marechaussee
- uitgeven van Marechaussee Contact, zesmaal per jaar
- informeren via de website www.marechausseecontact.nl
- verzenden van een wekelijkse e-mailnieuwsbrief
- ondersteunen van de veteranenzorg binnen de Koninklijke Marechaussee
- beantwoorden van specifieke vragen
- geven van voorlichting

SMC'er worden?

Woonst u in Nederland dan is de jaarlijkse bijdrage € 15,-. Heeft u een adres in het buitenland dan is de bijdrage € 20,- (in verband met hogere portokosten).

Bij aanmelding voor minimaal twee jaar ontvangt u zolang de voorraad strekt als welkomstgeschenk het boek 'Nederlandse gendarmes'.

Aanmelden kan op www.marechausseecontact.nl of scan de QR-code.

Reünievereniging Marechaussee Contact (RvMC)

In het kader van de Raamregeling Reüniefaciliteiten (ministerie van Defensie 2010) is in 2013, onder de paraplu van SMC, een reünievereniging opgericht. RvMC is opgericht tegen de achtergrond van kostenvergoeding op grond van de Defensie Regeling Reüniefaciliteiten. Elke SMC'er die veteraan, oorlogs- of dienstslachtoffer of postactief is, wordt automatisch en kosteloos lid van RvMC, tenzij hij of zij hiertegen bezwaar aantekent. Wel of niet lid zijn van RvMC heeft geen enkele consequentie voor de dienstverlening aan SMC'ers. Het vfonds ondersteunt de activiteiten van RvMC.

Nuldlijnsondersteuning

Het Veteranen Platform, de Samenwerkende Veteranenontmoetingscentra en het Veteranen Instituut namen het initiatief tot het bieden van gestructureerde nuldlijnsondersteuning aan veteranen, militaire dienstslachtoffers en hun directe relaties. SMC participeert in dit ondersteuningsinitiatief. Het vfonds financiert dit met gelden uit de Nationale Postcode Loterij.

HET MUSEUM DAT OVER GRENZEN GAAT

Het Marechausseemuseum in Buren is dé plek om verhalen over de Koninklijke Marechaussee te delen. Het museum is in de afgelopen jaren geheel vernieuwd en brengt nu verhalen over het heden en verleden. Nieuw:

DE KRIJGSMACHT BESCHERMT WAT ONS DIERBAAR IS

De Nederlandse krijgsmacht zorgt voor de veiligheid van iedereen in Nederland en beschermt ons tegen geweld binnen én buiten onze grenzen. Militairen verdedigen Nederland, de (economische) belangen en bevriende landen. Ze ondersteunen niet alleen bij dreiging maar ook bij rampen. De krijgsmacht beschermt alles wat ons dierbaar is. In de tentoonstelling maak je kennis met de krijgsmacht in de breedste zin van het woord. Van organisatie-structuur tot kosten, zowel letterlijk als figuurlijk, en van missies tot nationale inzet.

DE GOUDEN KAMER

Op de begane grond van het museum is een unieke zaal ingericht: de Gouden Kamer. Hier komt al het moois uit de collectie bijeen, van schilderijen tot onderscheidingen, van gedenkorden tot sabels, en van uniformen tot fraai bewerkt zilverwerk. De zaal is voor publiek te bezoeken, maar kan ook gehuurd worden voor vergaderingen, recepties of zelfs diners in een bijzondere ambiance, in het grootste monumentale pand van de stad Buren. De Gouden Kamer geeft ons de gelegenheid een groter deel van de collectie te laten zien dan normaal mogelijk is. Nieuwsgierig naar de verhuurmogelijkheden?

Neem dan contact op via:
reserveringen@marechausseemuseum.nl.

OOK TE ZIEN

- *Dossier Oss*, roerige tijden in aanloop naar de Tweede Wereldoorlog
- *Marechaussees van Oranje*, de dilemma's van

- marechaussees in de Tweede Wereldoorlog
- *Ik beloof trouw*, de mens in het uniform
- *Zij aan zij*, de groeiende rol van vrouwen bij de Koninklijke Marechaussee
- *Memento Mori*, gedenk hen die vielen tijdens de uitoefening van hun werk voor onze vrijheid, waaronder Wachtmeester der Eerste Klasse van de Koninklijke Marechaussee, Jeroen Severs uit Buren
- *Het M-lab*, ga zelf aan de slag en ontdek wat de Marechaussee allemaal doet

VOOR JONG EN OUD

Er zijn activiteiten voor alle leeftijden: vraag ernaar bij de kassa, en vergeet niet ook even buiten bij de auto's te gaan kijken. Wie durft de zwaailichten aan te zetten?

